

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Husitská teologická fakulta

**Význam a kompetence kurátora pro mládež na
území hlavního města Prahy**

**The importance and responsibilities of the
Curator for youth in the Capital City of Prague**

Diplomová práce

Vedoucí práce:
Mgr. Tereza Cimrmannová, Ph.D.

Autor:
Bc. Michaela Mužíková

Praha 2013

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Mgr. Tereze Cimrmannové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, za čas, který mi věnovala a v neposlední řadě za cenné rady, které mi poskytla.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato diplomová práce byla umístěna v Ústřední knihovně UK a používána ke studijním účelům.

V Praze dne 29. 4. 2013

Bc. Michaela Mužíková

Anotace

Diplomová práce „Význam a kompetence kurátora pro mládež na území hlavního města Prahy“ se zaměřuje na vysvětlení činnosti práce kurátora pro mládež, jeho kompetence, práce s institucemi, se kterými spolupracuje. Celé téma je dokresleno pomocí kazuistik klientů.

Tato práce se skládá z Úvodu, kde je charakterizován cíl práce. Teoretická část obsahuje základní pojmy, popisuje činnost kurátora pro mládež, dále se zaměřuje na instituce, kompetence a úskalí práce kurátora pro mládež.

Další díl práce tvoří šetření, kde se nacházejí kazuistiky klientů, které byly získány na Oddělení sociální prevence u kurátorů mládeže Praha 10. Poté následuje Diskuze, která porovnává rozdíly teorie a praxe.

Diplomová práce je příspěvkem k pochopení problematiky kurátorů pro mládež.

Klíčová slova: Kurátor pro mládež, delikvence, mládež, instituce, kompetence.

Annotation

The Diploma thesis „The importance and responsibilities of the Curator for youth in the Capital City of Prague“ focuses on explaining of work of curators for youth, his responsibilities and work with institutions, which cooperate with curators. Whole topic is hugely supported by case studies of clients.

This work consists of introduction which characterizes the aim of the thesis. Next part contains basic terms and describes activity of the curator for youth. Diploma thesis also focuses on institutions, responsibilities and difficulties of work of curator for youth.

Next part is about cases. This part consists of case studies of clients, these case studies are from clients of department of social prevention from curators for youth of Prague 10. Next part is The Discussion, which compares differences between theory and practise.

This Diploma thesis contributes to understanding the work of curators for youth.

Key words: Curator for youth, delinquency, youth, institutions, responsibilities.

OBSAH

ÚVOD	8
1. ZÁKLADNÍ TERMINOLOGIE	10
1.1 Delikvence / delikvent	10
1.2 Deviace	10
1.3 Dítě / dětství	11
1.4 Mladistvý / mládež	11
1.4.1 Riziková mládež	11
2. KURÁTOR PRO MLÁDEŽ – LEGISLATIVA, VYMEZENÍ POJMU.....	13
2.1 Náplň činnosti kurátora pro mládež	15
2.2 Klienti kurátora pro mládež	17
3. ODDĚLENÍ SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ.....	19
3.1 Sociální pracovník.....	19
4. KOMPETENCE KURÁTORA PRO MLÁDEŽ	24
5. ÚSKALÍ PRÁCE KURÁTORA PRO MLÁDEŽ	29
5.1 Obecná úskalí pomáhajících profesí	29
5.1.1 Úskalí ve vztahu kurátora pro mládež a klienta	29
6 SPOLUPRÁCE KURÁTORA PRO MLÁDEŽ S INSTITUCEMI.....	35
6.1 Diagnostický ústav pro mládež.....	35
6.2 Středisko výchovné péče.....	36

6.3	Probační a mediační služba	37
6.4	Dobrovolnické aktivity	39
6.4.1	LATA	40
6.4.2	Pět P	40
7	ŠETŘENÍ – KAZUISTICKÁ METODA	42
7.1	Cíle a úkoly šetření	42
7.2	Metody a metodika šetření.....	42
7.3	Věcná interpretace výsledků	43
8	KAZUISTIKY	45
8.1	Petr. B.	45
8.2	Martin L.....	47
8.3	Lenka O.	49
8.4	Kristýna Š.	51
8.5	Monika S.	53
8.6	Mírek H.	55
8.7	Anna K.....	56
8.8	Miloš V.	57
8.9	Helena K.	59
8.10	Karel K.....	61
8.11	Závěr šetření	63

9	DISKUZE	64
	ZÁVĚR	67
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	68
	SEZNAM PŘÍLOH	71

ÚVOD

Jako téma mé diplomové práce jsem si zvolila „Význam a kompetence kurátora pro mládež na území hlavního města Prahy“. Cílem mé práce je vymezit a popsat roli kurátora pro mládež, zvláště pak jeho kompetence v souladu s platnou legislativou a s odbornými kompetencemi v sociální práci. Konkrétně jsem se zaměřila na Městskou část Praha 10, neboť jsem na tomto pracovišti absolvovala svou praxi a získala jsem tam potřebné podklady ke své práci.

K napsání této práce mě motivovaly mé předchozí zkušenosti z odborných praxí, které jsem si sama zařizovala. Jednalo se především o práci s rizikovou mládeží a následná spolupráce s odbornými pracovníky v různých institucích, zejména Diagnostický ústav pro mládež, Středisko výchovné péče atd.

Domnívám se, že v současné době je rizikové chování mládeže tato závažným problémem. Stále častěji se dovídáme o páchání delikvence mladistvých, ale často nevíme, kam se obrátit o odbornou pomoc. Proto bych ráda poukázala na to, jak je možné tento problém řešit za pomoci specializovaného pracovníka, kterým je kurátor pro mládež.

Ráda bych zde uvedla náplň práce kurátora, která je velice rozmanitá a zároveň potřebná, neboť ovlivní budoucí život cílové skupiny klientů.

Ve své práci nejprve vysvětlím základní pojmy, které se vážou k této problematice. Dále popíši funkci kurátora pro děti a mladistvé, náplň jeho práce a přiblížím klienty kurátora pro mládež. Pro lepší přehled a objasnění pojmů uvádím kapitolu Oddělení sociálně právní ochrany dětí a vysvětluji činnost práce sociálního pracovníka. Odborník označovaný jako „sociální pracovník“ má na OSPOD jiné kompetence než odborník označovaný jako „kurátor pro mládež“. Každý má své specifické kompetence, ale jako sociální pracovníky lze označovat oba.

Dále se budu zabývat kompetencemi, které jsem zpracovávala za pomoci kurátorky mládeže.

Poté následuje kapitola, která se zabývá úskalími práce kurátora pro mládež. Čerpala jsem ze dvou rozhovorů s kurátorkami, které zde uvádím a dále z komentářů, které jsem měla možnost vyslechnout během své praxe.

Poté přecházíme k velmi důležité části samotné práce kurátora, práce s institucemi. Bez této úzké spolupráce s institucemi by nebyla jeho práce úplná.

V další části své práce uvedu šetření, které jsem zpracovávala rozborem kazuistik klientů, jejichž smyslem je ilustrovat roli kurátora mládeže. Tyto kazuistiky jsem získala na Úřadu městské části Praha 10, na oddělení sociální prevence, kde jsem absolvovala blokovou praxi v rozsahu 120 hodin.

V poslední části práce se nachází diskuze, kde bych ráda poukázala na aktuální otázky teorie a praxe a následný rozpor mezi nimi.

V závěru práce se věnuji shrnutí celé práce a zhodnocení svých cílů.

1. ZÁKLADNÍ TERMINOLOGIE

V této části bych ráda poskytla základní přehled o pojmech, které se vztahují k danému tématu. Zároveň si sama utřídím pojmy dle platných definic z odborné literatury, ze které jsem vycházela.

1.1 Delikvence / delikvent

Delikvence je dle Geista (1992, s. 58) pojmenována jako „*delinkvence*“. Delinkvence je považována za chování, které odporuje sociálně přijatým a uznávaným sociálním, zejména slovním normám příslušného sociálního útvaru. Toto chování je považováno za antisociální, sociálně patologické nebo nemorální. Dle Novotného (2006, s. 8) „*Latinské slovo Delinquere znamená provinit se, delikvent je tedy proviňující člověk delinques.*“ Delikventní proviňování může, ale nemusí být spojeno s právními následky. Pojem delikvence se používá většinou v případech méně závažného proviňování mladistvých. Toto chování může, ale také nemusí skončit před soudem. Pojem kriminalita označuje závažnější proviňování neboli trestné činy, a to zejména u dospělých osob. (NOVOTNÝ, 2006, s. 8) Matoušek (2003, s. 315) definuje delikvenci jako typy jednání porušující sociální normy, které jsou chráněné právními zákony, ve stejném smyslu používá i výraz delikventní chování. Geist (1992, s. 58) nazývá delikventa „*delinkventem*“. Jedná se označení osoby, jejíž chování odporuje institucionalizovanému očekávání, tj. nedodržování slovních sociálních norem nebo zákonů, předpisů, nařízení atp.

1.2 Deviace

Podle Hrčky (2001, s. 11) pojem deviace označuje jakoukoli odchylku od normální struktury či funkce, může se vyskytovat ve společnosti i v přírodě. Munková (2001, s. 9) označuje termínem sociální deviace porušení nebo nějakou odchylku od některé sociální normy, může se jednat i o skupiny sociálních norem, porušení formálních očekávání i neformálních požadavků kladených na lidské chování v dané společnosti a kultuře.

1.3 Dítě / dětství

Podle Hartlova (1996, s. 117) Psychologického slovníku je dítětem označován jedinec v období od narození do věku 15 let. Matoušek (2003, s. 315) charakterizuje dítě jako člověka od narození do 15 let, nemá trestní odpovědnost, někdy pro dětské klienty orgány činné v trestním řízení používají označení nezletilý. Vágnerová (2005, s. 5 – 7) rozděluje dětství na několik období. Jedná se o období prenatální, novorozenecké, kojenecké, batolecí věk, věk hry – předškolní období a školní věk.

1.4 Mladistvý / mládež

Pojmem mladistvý je označován jedinec ve věku od 15 – 18 let, již trestně odpovědný. (HARTL, 1996, s. 320) „*Pedagogové Průcha, Walterová a Mareš (1995) definují mládež jako sociální skupinu tvořenou lidmi ve věku přibližně 15-25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých.*“ (SMOLÍK, 2010, s. 20) Matoušek (2003, s. 316) používá výraz mládež v souladu s mezinárodními dokumenty, kdy jsou mladí lidé do dovršení věku 18 let. Podle Smolíka (2010, s. 20) existuje velké množství různých hledisek, podle kterých bychom mohli klasifikovat mládež. Liší se podle toho, který vědní obor je právě zkoumá. Může se jednat o tyto obory: pedagogika, psychologie, sociologie, kriminologie a další.

1.4.1 Riziková mládež

Za rizikovou mládež jsou považováni dospívající, u kterých je, následkem působení více faktorů, zvýšená pravděpodobnost selhání v sociální a psychické oblasti. (LABÁTH, 2004, s. 11) Matoušek (2005, s. 267) považuje rizikovou mládež jako vážný sociální problém, který se objevuje v historii až v novověku. Na vzniku fenoménu rizikové mládeže se podílejí různé společenské změny, které probíhají v západních společnostech v posledních dvou stoletích. Ve společnosti slábnou systémy sociální kontroly, které tradičně ovlivňovaly ty sféry života, jež se dnes pokládají za soukromé. Dříve to byl vliv církve, vliv vyšší třídy, vliv širší rodiny, vliv sousedů. Rodina se postupem doby stala „skořápkovou institucí“. Rodina je dnes zakládána většinou kvůli emočnímu uspokojování dospělých. Je málo stabilní a často mnoho dětí vyrůstá s jedním rodičem, který na výchovu v některých případech nestačí a nedokáže zabezpečit pro

své dítě adekvátní prostředí. Aby jej dokázal sám uchránit před nepříznivými vlivy, které na něj ze stran společnosti mohou působit.

2. KURÁTOR PRO MLÁDEŽ – legislativa, vymezení pojmu

Kurátor pro mládež je státním úředníkem, jehož úkolem je práce s mladistvými klienty s řadou problémů. Jedná se především o poruchy chování, výchovné problémy atd. Tyto problémy popíše v následující kapitole.

Kurátor pro mládež se musí orientovat v celé řadě právních předpisů, které jsou pro jeho práci nezbytné. Mezi tyto základní předpisy patří:

- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů – zde jsou zakotveny činnosti, které se týkají dětí. Stěžejní ustanovení jsou obsažena v druhé hlavě – výchovná opatření, další důležitá ustanovení se týkají vztahů mezi rodiči a dětmi.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů – tento zákon je pro kurátora důležitý, neboť se jím musí řídit při podávání návrhů a podnětů k soudu.
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů – kurátor pro mládež musí tento zákon velmi dobře znát, neboť ústavní výchova je jedním z výchovných opatření.
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů – tento zákon vymezuje obecné zásady trestního řízení.
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže) – tento zákon řeší trestní odpovědnost mladistvých.

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 360/1999 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Žádný z výše uvedených právních předpisů výslovně neuvádí pojem „kurátor pro mládež“. V legislativě se spíše objevuje pojem „orgán sociálně právní ochrany dětí“, v jehož rámci někdy kurátoři pro mládež působí.

Nyní bych ráda uvedla definici kurátora pro mládež dle Matouška.

Matoušek (2005, s. 269-270) definuje kurátora pro mládež jako státního úředníka, jehož úkolem je zabývat se dětmi z nefunkčních rodin. Kurátor se dále zabývá dětmi, které vedou zahálčivý či nemravný život, většinou se jedná o toulání se s nevhodnou partou. Kurátor se zabývá dětmi zanedbávajícími školní docházku, dětmi, které požívají alkohol či jiné návykové látky, dětmi živícími se prostitucí, dětmi, které spáchaly před dovršením věku patnáct let čin jinak trestný, dětmi, které utíkají z domova i dětmi, na nichž byl spáchán trestný čin.

Kurátor pro mládež má poskytovat pomoc při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů.

Cílem je umožnit dítěti začlenění do společnosti. Zákon tomuto státnímu úředníkovi ukládá povinnost sledovat, jak tyto děti tráví svůj volný čas, s kým se stýkají, sleduje u nich projevy nesnášenlivosti a násilí k ostatním.

Kurátor má nabízet kvalitní volnočasové programy, má spolupracovat se školami a dalšími institucemi, které s dětmi pracují, má bránit pronikání nepříznivých vlivů na děti, které jsou jimi dosud nezasažené, má věnovat zvláštní pozornost dětem z rodin s nižší sociální úrovní. Kurátor pro mládež se účastní trestních řízení vedených proti mladistvým, spolupracuje s věznicemi při řešení sociálních problémů mladistvých. Má být v osobním styku s dítětem a osobami, které jsou odpovědné za jeho výchovu a pokud je to možné má řešit problémy dítěte v prostředí, kde přímo vznikly.

2.1 Náplň činnosti kurátora pro mládež

Kurátor pro mládež pracuje s dětmi a mladistvými s poruchami chování či trestnou činností.

Co označuje pojem porucha chování? Martínek (2009, s. 85) označuje poruchu chování u dětí jako řadu výchovně nežádoucích projevů, které jsou často důsledkem narušení jejich sociální nepřizpůsobivosti. Většina poruch chování nemá jednotnou příčinu. *„Mnoho těchto poruch vzniká na podkladě nevhodného výchovného působení, tzn., že se nejedná o projev nějakého duševního onemocnění. Při diagnostice a rozboru poruch chování je nutné vždy postupovat individuálně, je nezbytné přihlídnout ke všem vlivům (ať již prenatálním, perinatálním nebo postnatálním), které se na vývoji dítěte podílely. Mezi nejčastější poruchy chování u dětí a mládeže spojené s agresivitou patří: ADHD (dříve LMD), opoziční porucha, lhaní, krádeže, záškoláctví, útěky a toulky, porucha chování s protispolečenskými rysy.“*

Na základě požadavků orgánů činných v trestním řízení kurátoři mládeže zjišťují poměry nezletilého i mladistvého. K tomu využívají individuálních pohovorů s nezletilým a mladistvým, jeho rodiči, šetření poměrů – získávání informací dalších orgánů, úřadů, škol, školských a zdravotnických zařízení, zaměstnavatele, apod.

Kurátor se účastní úkonů v přípravném řízení – výslech, konfrontace, seznámení s výsledky vyšetřování. Dále se zúčastňuje jednání před soudem pro mládež v trestních věcech nezletilých i mladistvých, kde aktivně využívá svá práva daná zákonem, včetně opravných prostředků. Účastní se přestupkového řízení vedeného proti mladistvému v souladu se zákonem o přestupcích.

Poskytuje sociálně právní, výchovné, případně psychologické rady dětem i rodičům při řešení jejich rodinných, osobních a sociálních problémů a akutních krizových situací. Zprostředkovává pomoc odborných poradenských a zdravotnických pracovišť a jiných zařízení. Navrhuje a provádí výchovná opatření u obtížně vychovatelných dětí a mladistvých a sleduje jejich účinnost.

Podává návrhy soudu na zahájení řízení o předběžném opatření, nařízení ústavní či ochranné výchovy a zastupuje děti v těchto řízeních. Dále se podílí na realizaci ústavní

nebo ochranné výchovy do příslušných zařízení (zajištění dokladů, místa, doprovod dítěte) ve spolupráci se soudem.

Spolupůsobí na zlepšení podmínek v rodinách obtížně vychovatelných nezletilých a mladistvých, u kterých je vykonávána ústavní nebo ochranná výchova s cílem umožnit jejich návrat do rodiny. Pomáhá nezletilým a mladistvým propuštěným z ústavní nebo ochranné výchovy a mladistvým propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody, aby se co nejlépe začlenili do společnosti.

Spolupracuje se zařízeními pro výkon vazby i výkon trestu odnětí svobody, se školskými zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Spolupracuje s orgány úřadů, školami, zdravotnickými a školskými institucemi, občanskými sdruženími, úřady práce, charitativními a jinými organizacemi.

V oblasti sociálně patologických jevů u dětí a mladistvých analyzují ve svém obvodu Městské části situaci, podílejí se na organizování a realizaci preventivních opatření směřujících proti kriminalitě mládeže, alkoholismu apod. (Materiál Činnosti referátu kurátorů pro mládež)

Nyní uvedu stručnou kazuistiku a ráda bych na ní ukázala některé typické aspekty praxe. Kazuistika má reálný podklad, jedná se o případ klientky kurátorky pro mládež Městské části Praha 3.

Klientka Tereza T. se dostala do péče kurátorky pro mládež ve svých třinácti letech. Ve škole měla velmi špatný prospěch a vzhledem k její vysoké absenci propadala z několika předmětů. U Terezy byly dlouhodobé výchovné problémy – toulky, nerespektování matky, lhaní. Tereza byla zadržena na útěku policií. Svůj útěk odůvodnila strachem z nevlastního otce, sdělila, že ji bije a odmítala se vrátit domů. Se souhlasem matky byla umístěna do Azylového domu Dům tří přání. Rodina byla v dlouhodobé péči střediska pro mládež Klíč. Dále se objevovaly problémy jako konflikty s otčím, krátkodobé útky. Poté situace vygradovala, když matka odjela na dovolenou a Tereza zůstala doma pouze s otčím. Situace se řešila umístěním do Dětského diagnostického ústavu Praha 4 – Krč formou předběžného opatření. Důvody podstatných výchovných problémů bylo drzé chování, útky, kontakty se zavadovou partou, napětí v rodině, především mezi rodiči, opíjení a agresivní výstupy otčíma. Tereza toto řešila únikem z domácího prostředí. Docházela na pravidelné pohovory

ke kurátorce pro mládež a její situace byla sledována. Již nedocházelo k závažnějším konfliktům v rodině a nebyly výchovné problémy. Od prvního kontaktu s rodinou matka spolupracovala, rovněž Tereza se dostavovala na domluvené pohovory. Terezy chování bylo v celku stabilizované a již nebyly informace o výchovných problémech.

Kurátor sleduje případ Terezy T., spolupracuje s institucemi, zjišťuje aktuální poměry klientky v daném zařízení. Žádá o zprávy z daných zařízení a provádí zápisy z pohovorů a ukládá je do spisu. I v tomto případě je nutné mít vše řádně založeno a mít kompletní zprávy z institucí.

2.2 Klienti kurátora pro mládež

Podle Hartlova (1996, s. 257) Psychologického slovníku je klient: osoba v psychologické péči, osoba, která využívá jakýchkoli služeb.

Klienty bychom mohli rozdělit na klienty „dobrovolné“ a klienty „nedobrovolné“. Dobrovolní klienti vyhledají pomoc z vlastního zájmu a aktivně se podílejí na řešení svého problému. Nedobrovolný klient přichází z iniciativy institucí, např. soudu, školy. Tento klient nemá motivaci k řešení své situace a odmítá spolupracovat.

Podle § 6 odst. 1, písm. c, d zákona 359/1999 Sb. zaměřuje kurátor pro mládež sociálně právní ochranu zejména na děti:

c) děti, které vedou zahálčivý a nemravný život, který spočívá v tom, že:

- zanedbávají školní docházku,
- nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy,
- požívají alkohol či jiné návykové látky,
- žíví se prostitucí,
- spáchaly trestný čin nebo jde-li o děti mladší než 15 let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem.

d) děti, které se opakovaně dopouštějí útěku od svých rodičů nebo jiných fyzických či právnických osob, které jsou odpovědné za jejich výchovu. (mpsv.cz)

Kurátoři se zabývají prací s rodinami a dětmi.

Jedná se o:

- Nezletilé děti do 15 let, které se dopustily přestupku nebo činu jinak trestného,
- mladistvé (15-18 let), u nichž bylo zahájeno trestní stíhání nebo kteří se dopustili přestupku,
- děti a mladistvé s opakovanými poruchami chování závažného rázu (jako jsou záškoláctví, útěky z domova, agresivita, toxikomanie, alkoholismus, prostituce apod.). (Materiál Činnosti referátu kurátorů pro mládež)

3. ODDĚLENÍ SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ

Tuto kapitolu zde uvádím z důvodu, neboť lidé si velmi často pletou pojmy kurátor pro mládež a sociální pracovník. Tyto dva pojmy se liší zejména ve specifických úkolech a kompetencích. Kurátor je v podstatě podtypem sociálního pracovníka. A proto v této kapitole uvedu náplň práce sociálního pracovníka.

Sociální pracovník je za určitých situací první osobou, se kterou se může setkat budoucí klient kurátora mládeže. K sociálně právní ochraně jsou státem velice silně delegováni oba a spolupůsobí na úřadech městských částí. V některých případech se stává, že není situace dobře posouzena a klient nejprve směřuje k sociálnímu pracovníkovi. Ten na základě pohovoru a šetření situaci posoudí a může se sám obrátit na kurátora mládeže.

Pojem sociální ochrana je sociální prevencí i sociální službou. Sociální prevence je mimo jiné i vyhledáváním ohrožených dětí. Jedná se tedy o povinné vyhledávání případů, o které by se stát měl zajímat. (TOMEŠ, 2010, s. 337)

Dle § 5 zákona č. 359/1999 o sociálně právní ochraně dětí je předním hlediskem zájem a blaho dítěte.

„Sociálně právní ochranou dětí rozumíme zejména ochranu práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, ochranu oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění a působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny.“ (GOLDMANN, 2006, s. 53)

Náplň práce oddělení sociálně právní ochrany dětí:

Oddělení zajišťuje poradenskou a výchovnou činnost, zejména výchovu k odpovědnému rodičovství a k upevnování rodinných vztahů. Součástí sociální péče o tuto skupinu osob je i sociálně právní ochrana dětí. (Materiál činnosti Oddělení sociálně právní ochrany dětí, dále jen OSPOD)

3.1 Sociální pracovník

§ 109 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách popisuje sociálního pracovníka:

„Sociální pracovník vykonává sociální šetření, zabezpečuje sociální agendy včetně řešení sociálně právních problémů v zařízeních poskytujících služby sociální péče, sociálně právní poradenství, analytickou, metodickou a koncepční činnost v sociální oblasti, odborné činnosti v zařízeních poskytujících služby sociální prevence, depistážní činnost, poskytování krizové pomoci, sociální poradenství a sociální rehabilitace.“

Terénní sociální pracovník je odborný specializovaný pracovník sociálního referátu, který řeší zejména:

- Situaci dítěte narozeného mimo manželství a pomoc matce dítěte narozeného mimo manželství,
- zastupování dětí při střetu zájmů dětí a jejich rodičů, dětí, které nemohou zastoupit rodiče,
- problematiku dítěte z neúplné rodiny,
- nedostatečnou péči o děti a problematiku dítěte zneužívaného, zanedbávaného a týraného,
- náhradní rodinnou péči,
- hmotnou situaci rodiny s nezaopatřeným dítětem,
- další účelovou pomoc dětem.

V rámci této péče zajišťuje terénní sociální pracovník tyto úkoly:

- vede základní a pomocnou evidenci v agendě péče o rodinu a děti,
- vykonává úkony spojené s funkcí opatrovníka,
- zastupuje nezletilé u soudu v postavení opatrovníka,
- provádí šetření v rodině a bydliště dítěte, ve škole, pracovišti dítěte, dále ve zdravotnickém, školském zařízení, získává informace o dítěti a jeho rodině, spolupracuje s jinými státními orgány a obecními úřady,
- navrhuje vydání předběžného opatření o umístění nezletilého dítěte do náhradní výchovy, účastní se dle potřeby výkonu rozhodnutí,

- na základě požadavků soudu podává zprávy o výchovných poměrech nezletilých a navrhuje opatření ve věcech jejich další výchovy,
- navrhuje výchovná opatření (napomenutí, dohled), sleduje jejich účinnost a plnění,
- poskytuje poradenskou pomoc rodičům, dětem, těhotným ženám v jejich obtížných rodinných a sociálních situacích,
- vyhledává ohrožené děti, navrhuje a vyřizuje dávky sociální péče, přešetřuje na dožádání úřadu poměry nezletilého dítěte,
- zprostředkovává pomoc odborných poradenských, zdravotnických a jiných pracovišť,
- ve spolupráci s ministerstvem práce a sociálních věcí spolupůsobí při organizování náhradní rodinné výchovy, podílí se na organizování výchovně poradenských kurzů pro rodiny s dětmi a pěstounské rodiny,
- podává návrhy na zahájení soudního řízení ve věcech ústavní výchovy, zbavení či omezení rodičovských práv, podává podněty na zahájení trestního stíhání rodičů či osob odpovědných za výchovu dítěte, při podezření na spáchání trestného činu proti dítěti, zastupuje dítě v postavení poškozeného v trestním řízení
- podává návrhy na přiznání náhrady škody za poškozené dítě orgánům činným v trestním řízení,
- podává návrhy na zahájení soudního řízení ve věcech určení otcovství k nezletilému dítěti,
- spolupracuje se zařízeními, ve kterých se vykonává ústavní výchova, dále spolupracuje s občanskými sdruženími, církvemi, charitativními organizacemi,
- eviduje občany vhodné stát se osvojiteli a pěstouny, prošetřuje poměry občanů vhodných stát se osvojiteli a pěstouny, poskytuje poradenskou pomoc pěstounům ve zvláštních zařízeních pro výkon pěstounské péče, podává podněty ke zrušení pěstounské péče,
- sleduje vývoj dětí, které byly umístěny do výchovy jiných občanů než rodičů,

- spolupracuje s vedením účelových zařízení (např. domov pro matky s dětmi) a pomáhá řešit situaci rodičů a dětí v těchto zařízeních,
- zpracovává statistické údaje za svěřenou agendu a sleduje aktuální právní předpisy související se sociálně právní ochranou dítěte. (Materiál OSPOD)

§ 110 (1) uvádí, že předpokladem pro výkon povolání sociálního pracovníka je způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, zdravotní způsobilost a odborná způsobilost. (§ 110 odst. 1 vyhlášky č. 108/2006 Sb.)

Dle § 110 (4) zákona o sociálních službách je odbornou způsobilostí pro výkon povolání sociálního pracovníka:

- Vyšší odborné vzdělání získané absolvováním vzdělávacího programu v oborech zaměřených na sociální práci a sociální pedagogiku, sociální pedagogiku, sociální a humanitární práci, sociální práci, sociálně právní činnost, charitativní a sociální činnost.
- Vysokoškolské vzdělání získané studiem v bakalářském a magisterském studijním programu zaměřeném na sociální práci, sociální politiku, sociální pedagogiku, sociální péči nebo speciální pedagogiku.
- Absolvování akreditovaných vzdělávacích kurzů v celkovém rozsahu nejméně 200 hodin a praxe při výkonu povolání sociálního pracovníka v trvání nejméně 5 let, za podmínky ukončeného vysokoškolského vzdělání v oblasti studia. (§ 110 odst. 4 vyhlášky č. 108/2006 Sb.)

Dle § 111 má dále sociální pracovník povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovuje, upevňuje a dále doplňuje svou kvalifikaci, která je pro tuto práci nezbytná. Tato další vzdělávání se uskutečňují na základě akreditací vzdělávacích zařízení a vzdělávacích programů. Další vzdělávání je považováno za prohlubování další kvalifikace. Mezi formy dalšího vzdělávání patří např.: účast v akreditovaných kurzech, odborné stáže v zařízeních sociálních služeb, účast na školících školeních. (§ 111 odst. 1 – 4 vyhlášky č. 108/2006 Sb.)

Vzdělání sociálního pracovníka a kurátora pro mládež se neliší.

Nyní bych pro přehled uvedla krátké shrnutí:

Kurátor pro mládež je zaměstnancem OSPOD. Na úřadech městských částí bývá OSPOD rozdělen na oddělení sociální prevence a oddělení péče o dítě. Každé oddělení má specifickou činnost, ale navzájem spolupracují a jejich činnosti se prolínají. Na oddělení sociální prevence pracuje kurátor pro mládež a na oddělení péče o dítě sociální pracovník. S tímto rozdělením jsem se osobně setkala na úřadu městské části Praha 10. Na praxi na městské části Praha 3 tato rozdělená oddělení nemají, jsou zde pouze rozděleny funkce kurátorů pro mládež a sociálních pracovníků. Důležité je zmínit, že sociální pracovník vykonává funkci opatrovníka a zabývá se pěstounskou péčí. V řadě bodů, které jsem uvedla se oba pracovníci shodují.

4. KOMPETENCE KURÁTORA PRO MLÁDEŽ

Tato kapitola byla zpracována z literatury od Havrdové (1999, s. 45 - 97) a za pomoci kurátorky pro mládež, která mi byla velmi nápomocna a uváděla mi příklady z praxe, které jsme společně přiřazovali k jednotlivým kompetencím.

K vypracování této části práce nebyla k dispozici žádná metodika, která by tuto část popisovala. Naštěstí jsem našla vstřícnost u kurátorky, která se snažila popsat jednotlivé kompetence, tak jak je zde uvádím.

Formy důkazů byly zpracovány pomocí dotazování a následných odpovědí. Odpovědi jsem písemně zařadila dle kritérií k daným kompetencím, které jsem si zvolila z literatury.

Nejprve vždy uvádím název kompetence, poté jsou uvedena jednotlivá kritéria a v důkazech se snažím ukázat příklady z praxe kurátora pro mládež, jakým způsobem splňuje jednotlivá kritéria.

Na konci této kapitoly provádím stručné shrnutí, které se pokusí srovnat profese kurátora pro mládež a sociálního pracovníka. Ve všech kompetencích nalezneme velké shody, přístup ke klientovi je z profesionálního hlediska neměnný. Poznatky do shrnutí jsem opět získala z praxe.

Název kompetence: Posoudit a plánovat

Kritéria: Umí sbírat, zaznamenávat a vyhodnocovat informace pro posouzení situace klienta

Důkazy: Kurátor si vede spisovou dokumentaci, kde je prvotním záznamem anamnéza klienta a jeho rodiny, rozsudky, usnesení, informace od soudu, zprávy ze školy a jiných zařízení. V současné době probíhá novela zákona, budou se vést záznamy jiným způsobem než doposud, prozatím k tomu není vyhláška.

Kritéria: Vede řádné záznamy a informuje spolupracovníky

Důkazy: Kurátor si z každého pohovoru s klientem vypracovává zprávu a zakládá ji do jeho spisu. Kurátor je v kontaktu s odděleními sociálního odboru, ze všeho jsou vypracovávány záznamy. Kurátor je také v kontaktu se sociálními pracovníky.

Název kompetence: Podporovat a pomáhat k soběstačnosti

Kritéria: Je schopen rozlišovat situace, kdy je klient v ohrožení a kdy je třeba zasahovat přímo

Důkazy: Kurátor má s klientem pravidelné schůzky, na kterých zjišťuje aktuální poměry klienta. Co je u klienta nového, jak probíhá případná spolupráce s jinými institucemi, pokud mu byla doporučena či nařízena. Pokud by byl v situaci ohrožení, musí zasáhnout adekvátně dle dané situace. Kurátor se dále vzdělává během supervizí, je důležité se dále vzdělávat, aby mohl zvládat situace. Je to nezbytnou součástí jeho práce.

Kritéria: Umí poskytnout klientovi prostor pro samostatné rozhodování

Důkazy: Kurátor dle svého uvážení poskytuje dostatek prostoru pro své klienty. Díky individuálním pohovorům je zjišťována aktuální situace a jsou zjišťovány jeho potřeby. Dále využívá metody naslouchání, empatie.

Název kompetence: Umět komunikovat a angažovat se (Umět naslouchat a navozovat a rozvíjet komunikaci s jednotlivými klienty i se skupinou klientů a jejich sociálním okolím)

Kritéria: Naváže počáteční kontakt a definuje společně s klientem jeho možnosti

Důkazy: Počáteční kontakt je ve vztahu ke klientovi velice důležitý. Projednává se jeho situace, jak by si klient situaci představoval řešit, tedy pokud ji vůbec řešit chce. Kurátor se domluví se s klientem na další spolupráci. Do této práce patří přiměřené neverbální projevy, schopnost aktivního naslouchání, umění klást otázky, empatie.

Je dán prostor pro nabídku řešení a spolupráce i s jinými institucemi. Co klienta trápí, řešení situace. Má povinnost ho informovat, zda to chce řešit, či to nechce řešit, poradenská povinnost. Rozdíl, zda je klient dobrovolně či naopak. Je důležité jednat s každým klientem individuálně.

Kritéria: Účinně komunikuje a kooperuje se spolupracovníky na pracovišti

Důkazy: Běžné kritérium, obtížnost je odstupňovaná podle náročnosti situace. Pokud daná situace vyžaduje, tak kurátor spolupracuje i se svými kolegy. Většinou jedná samostatně se svými klienty. Samozřejmě je nutná pravidelná supervize, pokud by se jednalo o nějaký závažný případ. Umění přijímat a dávat přiměřenou zpětnou vazbu je důležitou součástí jeho splnění. Intervize je důležitým bodem při jeho vlastní práci. Další důležitou složkou je klient plus jeho rodina, aby následně fungovala vzájemná kooperace.

Název kompetence: Zasahovat a poskytovat služby

Kritéria: Vytváří příznivé okolnosti pro klienta k přijetí služby a adaptace

Důkazy: Kurátor vzhledem ke svým komunikačním dovednostem je schopen vytvořit adekvátní a příznivé prostředí pro práci s klientem. Klientovi je věnován dostatek času k řešení jeho situace. Se svým klientem se individuálně domlouvá na dalších sezeních a na tom jak bude spolupráce probíhat. Je důležité nechat klienta vyprávět. Klient musí být přijímán s respektem. Musí mu být poskytnuta možnost ventilace rozporuplných pocitů bez následků.

Kritéria: Aktivně poskytuje informace o možnostech pomoci klientovi s přihlédnutím k jeho schopnostem porozumění

Důkazy: Je důležité vykonávat tuto kompetenci opatrně a hlavně srozumitelně! Klientovi jsou poskytovány informace o možnostech pomoci i kontroly. Je s ním jednáno opatrně, aby dané situaci porozuměl. Informace je vždy dobré dostatečně shrnout, aby

došlo k porozumění celé situace, samozřejmě v závislosti na daném problému. Opakovaně seznámit klienta s možnostmi pomoci.

Název kompetence: Rozvíjet profesionální kompetenci (Řídit a hodnotit vlastní rozvoj profesionality a efektivně využívat supervizi)

Kritéria: Zúčastňuje se vzdělávacích akcí, sleduje odborné časopisy

Důkazy: V tomto oboru je důležité pravidelné vzdělávání. Kurátor se může zúčastňovat odborných seminářů a dalších vzdělávacích aktivit. Dále se může samostatně vzdělávat v oblastech, které ho konkrétně zajímají. Odborné časopisy, studium vysoké školy.

Kritéria: Umí se rozhodovat, kdy je třeba se rozhodnout samostatně a kdy po konzultaci s kolegy, identifikuje možná rizika spojená s různými alternativami

Důkazy: Schopnost rozhodování patří do součásti této práce. Pracovníci se to učí na školeních a supervizích. Učí se odolnosti, rozhodnosti, rozvíjí svou vzdělanost.

Název kompetence: Pracovat v organizaci

Kritéria: Rozumí struktuře organizace, jejím cílům, reflektuje pravidla a režim

Důkazy: Toto kritérium je považováno za samozřejmé a tedy i snadné. V tomto oboru je důležité znát strukturu a postupy práce s klientem. S cílem pracoviště je každý pracovník obeznámen, zná pravidla a dodržování pracovního režimu je samozřejmostí. Měl by znát bezpečnostní řád, normy, metodiky. Není to snadné, někteří pracovníci se s tím neztotožní. Někdy je rozpor, ale pokud tam chce pracovat, musí s tím být seznámen, srozuměn.

Kritéria: Přispívá k dobré pověsti pracoviště na základě solidních výsledků

Důkazy: Pracovníci jednají osobně, telefonicky. Vychází od nich zprávy institucím. Je to jejich vizitka a zároveň i celého pracoviště. Vykazuje výsledky své práce a je důležité jak pracovník vystupuje. Každý kurátor by měl být loajální.

Jak jsem již zmiňovala výše, role kurátora pro mládež a sociálního pracovníka se překrývají a nalezneme zde velké shody. Tato kapitole je důkazem toho, jak jsem již zmiňovala, že kurátor pro mládež je podtypem sociálního pracovníka. Lidé si je odůvodněně pletou, neboť kompetence obou těchto profesí jsou v podstatě totožné a i jejich vzdělání nemá žádné odchylky.

5. ÚSKALÍ PRÁCE KURÁTORA PRO MLÁDEŽ

V této kapitole bych se ráda zabývala úskalími práce kurátora pro mládež. Výkon takovéto profese může být spojen s celou řadou obtíží, problémů a zklamání. Velkou inspirací a zároveň vodítkem pro mne byla kniha od Karla Kopřivy, *Lidský vztah jako součást profese*. V této knize jsem našla spoustu aspektů práce, které se mohou aplikovat do mnoha pomáhajících profesí. Níže popisuji vybraná úskalí, ale nejprve si je rozdělím do několika kategorií.

5.1 Obecná úskalí pomáhajících profesí

Individuální psychická úskalí – osobnostní rysy, chybné výchovné vzorce, které člověk přejímá z vlastní rodiny. Řešením tohoto úskalí je kvalitní supervize, psychosociální výcvik, pracovník by si měl najít čas na kvalitní psychohygienu, práci se svým tělem.

Individuální fyzické příčiny – nezdravý životní styl, nedostatek času na spánek a odpočinek. Řešením může být lepší zorganizování pracovních aktivit, supervize.

Institucionální příčiny – slabé řízení organizace, chybné rozvržení pracovních kompetencí. Řešením může být lepší kooperace mezi spolupracovníky, změna managementu organizace, supervize.

Společenské příčiny – špatné hodnocení pomáhajících profesí ze strany společnosti, společnost preferuje jiné hodnoty, chybná sociální politika. Řešením této situace by měla být vyšší povědomost občanů k pomáhajícím profesím.

V dalším textu se podrobněji zaměřím na úskalí, která se mohou objevit ve vztahu pomáhajícího pracovníka a klienta. Pokusím se je aplikovat do praxe kurátorů pro mládež.

5.1.1 Úskalí ve vztahu kurátora pro mládež a klienta

Kvalita lidského vztahu má ve vztahu mezi pracovníkem a klientem prvořadý význam. Hlavním nástrojem pracovníka je jeho osobnost. Mnoho pracovníků má však ke klientům přístup neosobní až nadřazený. Pomáhající pracovník může být ve své profesi až příliš angažovaný. Vztah angažovaného pracovníka ke klientům mohou určitým

způsobem narušit dvě tendence. Zejména se jedná o nadbytečnou kontrolu nad klienty a obětování se pro klienty. Je velice důležité si uvědomit fakt, že každý pracovník nemůže účinně pracovat s každým klientem. V praxi lze tyto situace řešit tím, že je případ předán do rukou jiného kolegy. Někdy to možné není a je důležité, aby se pracovník se situací vypořádal. (KOPŘIVA, 1997, s. 13 – 28) Z těchto důvodů je v praxi, kromě jiného, velmi důležité vést kvalitní spisovou dokumentaci klienta, neboť jsou případy, kdy byl klient přidělen jinému pracovníkovi. Ten je díky studiu spisu připraven začít nový vztah ke svému klientovi. Je důležité si získat důvěru tohoto klienta.

Dle etického kodexu musí pracovník respektovat jedinečnost každého člověka bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, rasu či barvu pleti, mateřský jazyk, věk zdravotní stav, sexuální orientaci, ekonomickou situaci, náboženské a politické přesvědčení. Pracovník musí vést své klienty k vědomí odpovědnosti sám za sebe a respektovat právo každého jedince na seberealizaci. Musí jednat tak, by chránil důstojnost a lidská práva svých klientů. Pomáhat se stejným úsilím všem klientům, bez jakékoliv formy diskriminace. Chránit právo na soukromí a důvěrnost jeho sdělení. Zde je velmi důležitá otázka mlčenlivosti. Porušení mlčenlivosti patří mezi závažný etický problém. Pracovník hledá možnosti, jak zapojit klienty do procesu řešení jejich problémů. Pracovník musí respektovat znalosti a zkušenosti svých kolegů a ostatních odborných pracovníků. Musí zde fungovat mezioborová spolupráce. (HAVRDOVÁ, 1999, s. 137 – 138) U kurátorů pro mládež je mezioborová spolupráce nezbytnou složkou, neboť musí mít přehled o aktuální situaci svých klientů a patří do součásti jeho práce.

Během prvního kontaktu je důležité: rozpoznat závažný stav – redukovat možné ohrožení, empaticky reagovat na svěřený problém a vhodně zareagovat, pracovat s nadějí, motivací, umět povzbudit, doporučit klientovi zařízení, která slouží k řešení daného problému, pracovník nesmí zapomínat na sebe a musí umět pečovat sám o sebe a hlídat si hranice. (CIMRMANNOVÁ, 2013, s. 52)

V pomáhající profesi je důležité uvědomit si, že fungující celek musí mít dopředu stanovené hranice. Kurátor si musí chránit své vlastní hranice, aby se bránil před manipulací ze strany klienta. Umět chránit své vlastní hranice je cílem tréninku asertivity. Základní polohou pracovního vztahu pracovníka je být se svým klientem v empatickém kontaktu a neztratit tak morální zakotvení v sobě samém. (KOPŘIVA,

1997, s. 73 – 92) V kurátorské praxi jsem se vždy setkávala s velkou profesionalitou, kurátorky si vždy byly vědomy svých hranic a z mého pohledu bylo vše v naprostém pořádku. V rozhovorech, které uvádím níže je patrné, že problém je většinou ze strany nespolupracujících klientů a jejich rodin.

Nyní bych se krátce zmínila o syndromu pomáhajících. Kurátor pro mládež jako druh pomáhajícího pracovníka se s ním ve své profesi může setkat. Syndrom pomáhajících je určitým spojením osobnostních rysů. Pracovník s tímto syndromem má problém se strnulým ideálem svého vlastního „Já“. Jeho vlastní „Já“ je střeženo zlým a kritickým Nadjá. Člověk s tímto syndromem se vyhýbá vzájemnosti, intimitě ve vztazích a nedokáže projevit svá splnitelná přání. (SCHMIDBAUER, 2000, s. 21 – 22) Takovýto člověk má pocit, že spasí svět na úkor svých vlastních potřeb.

Dalším psychickým úskalím, se kterým se kurátor může setkat, je syndrom vyhoření. Tento syndrom představuje soubor příznaků, který se projevuje řadou příznaků. Dochází ke ztrátě elánu, radosti ze života, energie a nadšení při výkonu profese. Postupně přichází celková stagnaci až rezignace. Člověk je frustrován, je podrážděný, nedůvěřivý, trpí depresí, apatií, cynismem a celkovým vyčerpáním. Syndrom vyhoření se projevuje fyzickým, emocionálním a mentálním vyčerpáním, vše je důsledkem chronické zátěže spojené s dlouhodobým pracovním nasazením. Na počátku bývá nadšení a naděje, člověk se do své práce velmi aktivně zapojuje. Poté se dostavuje stagnace, nadšení uhasíná. Po stagnaci se dostavuje frustrace, kdy si člověk pokládá otázku o smyslu své práce, začínají se objevovat problémy na pracovišti. Frustrace poté přerůstá v apatii, což je následek reakce na bezvýhodný stav. V této fázi pracovník už dělá jen to, co musí. Poslední fází, která znamená cestu ven je intervence. Může mít více podob: změna vztahu k práci či až změnu zaměstnání. (JANKOVSKÝ, 2003, S. 158 – 160) Domnívám se, že na prvním místě je důležité zmínit prevenci a pečovat nejen o klienty, ale i sám o sebe. Kurátor i každý jiný pomáhající pracovník by měl umět říkat ne. Musí znát svá citlivá místa a pracovat na nich. Měl by pečovat o své zdraví, mít čas na své soukromé vztahy. Je důležité, aby na pracovišti byla dobrá atmosféra, aby mezi sebou kolegové komunikovali a spolupracovali.

Pro kvalitní rozhovor je velmi důležité vytvořit vhodné časové a prostorové podmínky. Dále je rovněž dobré být na rozhovor dobře připravený a naladěný. Rozhovor

je v této práci základnou, která zaručuje smysluplnost pomoci. Další složkou, která je nezbytnou součástí je naslouchání. Jedná se o velmi aktivní proces. Během rozhovoru je důležité respektovat autonomii klienta, dávat otázky, nehodnotit, být konkrétní, aby klient rozuměl, co po něm pracovník vyžaduje. Kurátor by své klienty měl motivovat a zároveň oceňovat pozitivní životní impulzy svého klienta. Po rozhovoru je dobré nechat v sobě situaci doznít a nechat proběhnout zpětnou reflexi. (KOPŘIVA, 1997, s. 105 – 118) Pro kurátora je kontakt s klientem velice důležitý. Kurátor se svými klienty provádí výchovné pohovory, které jsou součástí jeho práce. Na základě těchto pohovorů je zjišťováno, co klienta ke spáchání jeho činu vedlo. Kurátor vysvětluje klientovi do jaké míry je jeho provinění pro společnost nevhodné. Dále poukazuje na právní následky, které ze situace vyplývají a jakou trestní odpovědnost v dané situaci klient má. Do přílohy své práce jsem přiložila záznam vstupního pohovoru s klientem, abych ukázala, jak kurátor jedná se svým klientem.

V následujícím textu jsou naznačena některá další úskalí. Ráda bych pro dokreslení uvedla dva rozhovory s kurátorkami mládeže, některé doplním vlastními stručnými komentáři a srovnáním s mými zkušenostmi z praxe. Tyto rozhovory dokreslují aspekty práce s klienty.

Rozhovor číslo 1.

Jaká je Vaše cílová skupina klientů?

Mladiství, nezletilí.

S kolika klienty v současné době spolupracujete?

V loňském roce k 31. 12. 2012 celé oddělení pracovalo s 215 klienty, já jsem pracovala s 59 klienty. Půl roku jsem měla agendu protidrogového koordinátora, pak jsem se jí vzdala.

Komentář: Tuto otázku jsem kurátorkám kladla na začátku tohoto roku, čili bylo nevhodnější, aby zhodnotily spolupráci s klienty z loňského roku.

Jsou nějaké hlavní problémy, se kterými se potýkáte?

Nespolupracující rodiče, i nespolupracující klient. Je to naše práce, pracujeme s nemotivovanými. Nevadí mi to v práci, ale na osobní úrovni ano. Na profesní úrovni to má člověk hodně posunutě, jako rodič to je jiné. Je posunutá tolerance. Každý má na ten pohled své právo. Rodiče mívají jiné požadavky než děti.

Komentář: Dalším možným problémem, se kterým se v praxi setkáváme, jsou velmi často nespolupracující rodiče. Ve většině případů si rodiče neuvědomují, že situaci svých dětí z části ovlivňují.

Máte nějakou zpětnou vazbu o situaci klienta, po tom co ukončíte spolupráci?

Zpětná vazba není. Jen výjimečný případ, který jsme tu měli, že přišel klient a chtěl něco ze spisu.

Další kurátorčiny myšlenky: Tato práce je o toleranci a vnitřní práci na sobě, pochopení klientů, mají právo na své názory a vyjadřování. Je to o harmonii. Je to celoživotní proces

Komentář: U povolání kurátora pro mládež nalezneme množství rizikových míst. Mezi tato riziková místa patří nedostatečná zpětná vazba. Je ovšem pochopitelné, že není v silách kurátora, aby se zajímal zpětně o své klienty, neboť je jich v této době na každého pracovníka velké množství.

Rozhovor číslo 2.

Jaká je Vaše cílová skupina klientů?

Nezletilí klienti.

S kolika klienty v současné době spolupracujete?

V loňském roce jsem spolupracovala přibližně s 50 klienty.

Jsou nějaké hlavní problémy, se kterými se potýkáte?

Setkáváme se s tím, že klient nechce spolupracovat, nedochází na domluvené pohovory. Rodiče často své děti zpětně kryjí, že se nemohly dostavit. Největší katastrofa jsou vzdělaní rodiče. Je to o sociálních dovednostech.

Komentář: Kurátorka mi při konzultacích sdělila, že velkým problémem jsou partnerské vztahy a neshody rodičů, které velmi ovlivňují jejich děti. Dalším aspektem, který se zdá být jako problém a kurátorka ho v rozhovoru sděluje, je vzdělanostní úroveň rodičů klientů. Vzdělaní rodiče si většinou nepřipouští problémy, které v jejich rodině vznikají. Je důležité si závažnost uvědomit a situaci řešit co nejdříve.

Máte nějakou zpětnou vazbu o situaci klienta, po tom co ukončíte spolupráci?

Zpětné vazby se nám nedostává.

Komentář: V této práci není možné zjišťovat, jak se klientovi daří. Jen se vyskytují ojedinělé případy, kdy byl poté klient v péči kurátora pro dospělé.

6 SPOLUPRÁCE KURÁTORA PRO MLÁDEŽ S INSTITUCEMI

V této kapitole bych se ráda věnovala institucím, s nimiž kurátor pro děti a mládež přijde do styku. Takových institucí je velké množství a úzká spolupráce mezi těmito institucemi je u některých případů nezbytná. Mezi tyto instituce jsem zahrnula následující: Diagnostický ústav pro mládež, Středisko výchovné péče, Probační a mediační služba, Dobrovolnické aktivity – LATA, Program Pět P. Níže bych popsala jejich činnost, poslání a za jakým účelem se na ně kurátor může obrátit.

V praxi je velice důležité, aby fungovala vzájemná spolupráce mezi sociálním pracovníkem a kurátorem pro mládež. Se sociálním pracovníkem se setkáváme v mnoha institucích. Sociální pracovník informuje kurátora pro mládež, jak probíhá spolupráce klienta v dané instituci.

6.1 Diagnostický ústav pro mládež

„Diagnostický ústav je zařízení, které přijímá děti podle § 2 odst. 3, 4 a 5 a § 7 odst. 1 a na základě výsledků komplexního vyšetření, zdravotního stavu dětí a volné kapacity jednotlivých zařízení je umísťuje do dětských domovů, dětských domovů se školou nebo výchovných ústavů s výjimkou dětí přijatých do diagnostického ústavu na základě § 7 odst. 1. Ve zvláště odůvodněných případech, vyžaduje-li to zájem dítěte, umísťuje dítě mimo zařízení do smluvní rodiny.“ (§ 2 vyhlášky č. 109/2002 Sb.)

Do diagnostického ústavu pro mládež jsou umísťováni chlapci nebo dívky (záleží pro jaké pohlaví, je instituce určena), ve věku 15 – 18 let s ukončenou povinnou školní docházkou.

Právním podkladem pro umístění klientů je rozhodnutí soudu o předběžném opatření, ústavní výchově, ochranné výchově nebo žádost rodičů o dobrovolný pobyt.

Do zařízení přicházejí klienti, kteří jsou označováni jako nepřizpůsobiví, obtížně vychovatelní, asociální a společnost ohrožující. A to z nejrůznějších důvodů: záškoláctví, nerespektování rodičů, učitelů a jiných autorit, útěky z domova, experimentování s návykovými látkami, hrou na automatech, trestná činnost, nezájem ze strany rodičů.

Na vyšetření klienta v průběhu pobytu se podílejí psycholog, etoped, sociální pracovníce, zdravotní sestra, pedagogičtí pracovníci (vychovatelé, učitelé, odborníci), kteří své výsledky pozorování zaznamenávají do Osobního listu klienta. Vychovatelé výchovných skupin v rámci pedagogické rady, tzv. velká porada, provedou průběžné hodnocení, průběžný a konečný závěr, který do uvedeného listu písemně zpracují.

Pro každého klienta je vytvořen individuální plán osobnosti.

Výsledky diagnostické práce odborných pracovníků jsou předmětem návrhů na výchovné postupy a na přemístění klientů. Návrhy se poté projednávají na pedagogické radě za účasti všech odborných pracovníků instituce. (www2.dius.cz)

V předchozích letech jsem absolvovala v jednom pražském Diagnostickém ústavu blokovou praxi v rozsahu 180 h. V zařízení jsem spolupracovala se sociální pracovníci. Setkávala jsem se s kurátory pro mládež, kteří navštěvují své klienty. Kurátor zjišťuje aktuální situaci klienta v zařízení, spolupracuje se sociálním pracovníkem. Sociální pracovník ho svým zprávami informuje, zda se stav klienta zlepšil, či je doporučeno, aby byl přemístěn do jiného zařízení. Pokud kurátor pro mládež jede za klientem do ústavního zařízení, může mu zakoupit dárek v hodnotě kolem 200,-. Pokud byl například klient často na útěku, tak mu kurátor nic nekoupí. U jednoho případu měla klientka od otce vše potřebné, takže kurátorka nepovažovala za nezbytné něco kupovat. Rozdíl je u sociálních pracovníků, které jezdí za dětmi do dětských domovů, ty kupují dárky vždy. Všechny zakoupené věci spolu s paragonem jsou evidovány do spisu klienta.

6.2 Středisko výchovné péče

Středisko výchovné péče poskytuje preventivní služby dětem a mladistvým, kteří se nacházejí v tíživé životní situaci nebo mají problémy ve škole, způsobené poruchami chování či učení. (§ 1 odst. 2 vyhlášky č. 458/2005 Sb.)

Věnuje se také dětem s psychosomatickými obtížemi a starostmi v rodině (v tom případě spolupracuje také s rodiči a ostatními členy rodiny).

Mezi nejčastější obtíže klientů mohou patřit:

- náročné životní situace
- nefunkční a nepodporující rodinné prostředí

- narušený životní styl
- experimentování s návykovými látkami
- školní problémy
- nevhodné vrstevnické skupiny.

Program střediska je založen na přesvědčení, že nejlepší cestou poskytování pomoci dítěti je rozvoj a posílení rodiny jako celku.

Preventivní péče střediska vychází z potřeby zachytit již prvotní signály potíží v procesu psychického vývoje dítěte a nabídnout celé rodině radu či systematickou službu. Cílem spolupráce s rodinou a dítětem je podpora jeho rodiny a sociálního prostředí, v němž dítě žije (škola, vrstevníci, příbuzní ...).

Součástí programu střediska je proto také spolupráce s učiteli, sociálními pracovníky, kurátory apod., kteří mají děti s problémem ve své třídě nebo ve své péči.

Středisko nabízí dětem a mladistvým od šesti do osmnácti let, jejich rodinám, školám, případně výchovným či sociálním pracovníkům prostor pro řešení jejich problému.

Poskytuje dlouhodobější spolupráci formou:

- rodinné terapie
- skupinové terapie
- individuální terapie
- preventivně – terapeutických služeb (výjezdy, kluby pro rodiče, dílny pro sociální pracovníky apod.) (§ 7 vyhlášky č. 72/2005 Sb.)

Středisko výchovné péče je další ze zařízení, se kterými je kurátor v kontaktu. I z tohoto zařízení je nutné, aby požadoval zprávy o poměrech klienta, spolupráci s rodinou. Vše je poté nutné mít zapsáno a zařazeno do spisu.

6.3 Probační a mediační služba

Pokud se člověk dostane do konfliktu se zákonem či se stane obětí trestné činnosti, může se od roku 2001 obrátit na Probační a mediační službu ČR.

Probační a mediační služba je organizační složkou, která se řídí zákonem 257/2000 Sb. o Probační a mediační službě.

Probací se dle zákona rozumí organizování a vykonávání dohledu nad obviněným, obžalovaným nebo odsouzeným, kontrola výkonu trestů, kontrola uložených povinností, sledování chování odsouzeného ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, individuální pomoc obviněnému a působení, aby vedl řádný život a vyhověl uloženým podmínkám a tím došlo k nápravě právních a společenských vztahů. (§ 2 zák. č. 257/2000 Sb.)

Mediace je dle zákona mimosoudní zprostředkování za účelem řešení sporu mezi obviněným a poškozeným. Tato činnost směřuje k urovnání konfliktního stavu vykonávaného v souvislosti s trestním řízením. Mediace se smí provádět pouze za výslovného souhlasu mezi poškozeným a obviněným. (§ 2 zák. č. 257/2000 Sb.)

Cílem Probační a mediační služby je na jedné straně umožnit pachateli napravit to, co způsobil trestným činem a přivést jej k pochopení, že protizákonné chování nebude tolerováno. Zároveň tato instituce vyvíjí aktivity vůči poškozenému, jejichž cílem je zmírnit následky trestné činnosti.

„Probační a mediační služba ČR nabízí své služby lidem v jakémkoli věku. Ve své činnosti věnuje zvláštní pozornost dětem mladším 15 let a mladistvým (ve věku 15 až 18 let). Je důležité, aby mladí lidé, kteří překročili zákon, co nejdříve pochopili, že udělali chybu a mohli ji napravit.“ (KYNČLOVÁ, 2007, s. 39)

Na Probační a mediační službu se mohou obrátit poškození a obvinění mladiství a jejich zákonní zástupci, advokáti, kurátoři pro mládež, policisté, státní zástupci, soudci, školy.

Cíle činnosti Probační a mediační služby:

- Integrace pachatele – usiluje o začlenění obviněného (pachatele) do života společnosti bez dalšího porušení zákonů.
- Participace poškozeného – snaha o zapojení poškozeného do procesu vlastního odškodnění, jeho pocit bezpečí a důvěra ve spravedlnost.

- Ochrana společnosti – účinné řešení konfliktních a rizikových stavů spojených s trestním řízením a efektivní zajištění realizace uložených alternativních trestů. (www.pmscr.cz)

„Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, přináší množství výchovných opatření, která je možné mladistvému ukládat. Mladistvý má možnost ještě před rozhodnutím soudu v rámci přípravného řízení některá z těchto opatření dobrovolně vykonat a dát tak najevo svou ochotu k nápravě a odčinění újmy, kterou způsobil.“ (KYNČLOVÁ, 2007, s. 40)

Během práce s mladistvými klienty je probační úředník v kontaktu s jeho rodinou, školou, kurátory pro mládež i s dalšími zařízeními, kam klient dochází.

Dle zákona č. 218/2003 je probační program charakterizován takto:

„Probačním programem se rozumí zejména program sociálního výcviku, psychologického poradenství, terapeutický program, program zahrnující obecně prospěšnou činnost, vzdělávací, doškolovací, rekvalifikační nebo jiný vhodný program k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti mladistvého, a to s různým režimem omezení v běžném způsobu života, který směřuje k tomu, aby se mladistvý vyhnul chování, které by bylo v rozporu se zákonem, a k podpoře jeho vhodného sociálního zázemí a k urovnání vztahu mezi ním a poškozeným.“ (KYNČLOVÁ, 2007, s. 43)

Dle mých soukromých konzultací je spolupráce mezi kurátory a Probační a mediační službou méně častá. V některých případech se stává, že klienti kurátora pro mládež mohou docházet do Probačních programů. V mých kazuistických případech nalezneme klienta, který docházel do Probačního programu Proxima Sociale o. s. Tento program poskytuje odbornou pomoc a podporu mladistvým pachatelům trestných činů, usiluje o jejich začlenění do běžného života a o snížení recidivy.

6.4 Dobrovolnické aktivity

Dobrovolnické aktivity mohou mít hned několik výhod. Výhody mohou být, buď ze strany klienta, pro které je služba zdarma nebo ze strany zapojujícího se dobrovolníka, což může být student, který si za tímto účelem může splnit praxi, či poznat někoho nového, kterému pomůže smysluplně trávit volný čas. V kurátorské praxi se stává, že pracovník svým klientům doporučuje účast v dobrovolnických

programech. Je dobré, že klient pozná nového kamaráda, který mu například pomůže s doučováním a zároveň má kurátor zpětnou vazbu ze strany organizace, zda klient řádně spolupracuje.

6.4.1 LATA

V některých případech, kdy je prognóza příznivá se klientům doporučuje zapojení do projektu LATA. LATA je jedním z prvních projektů práce s rizikovou mládeží u nás.

LATA je zkratkou slov laskavá alternativa trestu pro adolescenty. Realizátorem projektu LATA je stejnojmenné studentské občanské sdružení LATA. Projekt LATA vznikl na půdě psychoterapeutického zařízení, které se jmenuje Denní sanatorium Horní Palata a sídlí v Praze.

Standardní klient je na první pohled nejistý, nevýrazný, ostýchavý jedinec ve věku 15 – 18 let. Neslavného z něj dělá rizikový temperament, nuda, příležitost a parta. Na klienty, u kterých se předpokládá, že se vyskytnou nějaké těžkosti, se nasazují dva dobrovolníci. Tito dobrovolníci s jedincem pracují a vykonávají nejrůznější aktivity, které si společně domluví.

Projekt LATA spočívá v tom, že dobrovolníkům nikdo nepředepisuje, co mají s klientem dělat. Svůj program si tvoří sami. Některá dvojice se spolu jen tak schází, některá se věnuje sportovním aktivitám, jiná chodí na procházku, další hledá pro klienta brigádu, jiní si spolu povídají. Dobrovolník i klient se zavazují k tomu, že budou určitou dobu trávit spolu. (MATOUŠEK, 1996, s. 9-13)

6.4.2 Pět P

P v tomto programu znamená: Pomoc, Přátelství, Podpora, Péče, Prevence.

Tento program je od roku 2007 registrován jako sociální služba dle zákona č. 108/2006 Sb.

Jedná se o dobrovolnický program, který je poskytován dětem a mládeži ve věku 6- 15 let. Tyto děti to mají ve svém životě poněkud složitější než jejich vrstevníci a potřebují individuální podporu. Jedná se o děti, které pocházejí z problematického rodinného zázemí, děti, které se těžce zařazují do kolektivu, nemají dobré komunikační schopnosti, děti se specifickými poruchami učení a poruchami chování, dětí nadprůměrně inteligentní.

Tento program je založený na přátelském vztahu jednoho dítěte s jedním dospělým dobrovolníkem a na společném trávení volného času. Trávením volného času se v tomto případě nemyslí doučování ani hlídání. Tato dvojice se poté schází po dobu nejméně deseti měsíců na jedno odpoledne v týdnu.

Tento dlouhodobý vztah má vytvořit prostor pro růst sociálních dovedností, posílení sebevědomí dítěte, podpoření jeho motivace k navazování vrstevnických vztahů. (www.hest.cz)

7 ŠETŘENÍ – KAZUISTICKÁ METODA

Poznatky pro zpracování jednotlivých kazuistik jsem získala na blokové praxi po konzultaci s kurátory. Na kazuistikách ukážu konkrétní metody práce s klientem, tak jak jsou použity v praxi. Uvedené kazuistiky ilustrují konkrétní metody, jako například rozhovor, pozorování atd.

7.1 Cíle a úkoly šetření

Cílem těchto šetření je zmapovat činnost práce kurátora mládeže se svými klienty. Ve výsledcích a interpretaci šetření popíši, co mají jednotlivé případy společného, přístup kurátora pro mládež k jednotlivým klientům a dále následnou spolupráci s nimi. Celkové zhodnocení se snažím konfrontovat s cílem této diplomové práce: vymezit a popsat roli kurátora pro mládež, zvláště pak jeho kompetence v souladu s platnou legislativou a s odbornými kompetencemi v sociální práci. Kazuistiky mají mít spíše ilustrativní charakter a mají za úkol ukázat praktickou část práce kurátora pro mládež. Cílem mého šetření není reprezentativní výzkum.

Při analyzování kazuistik jsem se snažila najít společné prvky a rozdělit je do jednotlivých kategorií.

Zvolila jsem si tyto kategorie:

- školní problémy,
- bariéry v komunikaci mezi členy rodiny,
- trávení volného času,
- působení kurátora s cílem eliminovat negativní vlivy.

7.2 Metody a metodika šetření

Časový rozsah: od 14. 1. 2013, v rozsahu 120 hodinové praxe.

Místo realizace: Úřad městské části Praha 10, oddělení sociální prevence, kurátoři mládeže.

Způsob realizace: Individuálně, výběrem spisové dokumentace a následným zpracováním kazuistik.

Etapy realizace: Volba vhodných spisů klientů v souladu s cíli diplomové práce, studium spisů, zpracování kazuistik, sběr doplňujících informací k jednotlivým případům na základě rozhovorů s kurátorkou mládeže.

Způsob výběru probandů: Výběr dle mých požadavků – různorodost případů, jednorázově řešené případy, případy s ústavní výchovou, s dohledem. Velké množství případů je stále v řešení (s předpokladem zakončení v době zletilosti klientů).

Posloupnost realizace sběru dat: Výběr spisové dokumentace klientů dle doporučení kurátorky mládeže, studium spisové dokumentace, rozbor a doplňující informace o situaci klientů dle rozhovorů s kurátorkou mládeže.

Dle svých předchozích zkušeností z předchozí praxe, rovněž u kurátorů pro mládež Úřadu městské části Praha 3 jsem se snažila směřovat výběr probandů do různých směrů. Zvolila jsem případy, které dopadly dobře, a klient už nepotřeboval dále spolupracovat s kurátorem, ale i případy, kdy klient docházel do celé řady institucí a nakonec vše dopadlo rovněž dobře či se ani poté nenapravil. Nechyběly ani případy, kdy se klient opakovaně dostal do nepříznivé situace a znovu páchal činnost, která je společensky nevhodná. Spolupráce některých klientů s kurátorem pro mládež musela být ukončena z důvodu zletilosti klientů. Zde už je kurátor mimo svou pravomoc a nemá zpětnou vazbu o situaci klienta.

7.3 Věcná interpretace výsledků

Ve většině uvedených případů je vyhledána pomoc za pomoci jiných institucí, které se obrací přímo na Městskou část dané části Prahy. Proto je zde nesmírně důležitá spolupráce mezi jednotlivými institucemi, kdy hlavním zprostředkovatelem je právě kurátor mládeže.

Pro větší přehlednost uvádím kazuistiky v samostatné kapitole a poté následuje závěr těchto šetření.

V závěru šetření, které se nachází za kazuistikami, bych ráda popsala, co mají jednotlivé případy společného. Jak kurátor pro mládež přistupuje k jednotlivým klientům. Dále se zaměřím na rozbor společných prvků, které jsem rozdělila do výše zmíněných kategorií.

8 KAZUISTIKY

Vybrané kazuistiky do této kapitoly jsem čerpala na Oddělení sociální prevence Městské části Praha 10 u kurátorů pro mládež. Snažila jsem se zvolit různorodé případy klientů, se kterými kurátor může pracovat. S většinou klientů spolupráce pokračuje, u jiných se zlepšily podmínky a další spolupráce proto již není nutná. Často je spolupráce ukončena z důvodu zletilosti klientů.

8.1 Petr. B.

(případ řešen v roce 2009, zprávu o poměrech nezletilého získala kurátorka pro mládež od jeho otce, samotného nezletilého a jeho třídního pana učitele)

Osobní anamnéza

- Nezletilý Petr. B., narozený 11. října 1996 v Praze.
- Petr je veden v naší evidenci od roku 2009 z důvodu sprejerství a chování, které vykazovalo známky šikany.
- Je žákem 8. třídy základní školy, kde plní 9. rokem školní docházku.
- Otec sdělil, že syn má ve škole výchovné problémy, je roztěkaný, zapomíná věci na vyučování a jeho prospěch je velmi slabý. Zařídil mu proto doučování z anglického a českého jazyka i matematiky. Z těchto důvodů již ve 4. třídě navštívili pedagogicko-psychologickou poradnu. Na konci 6. třídy dostal sníženou známku z chování, údajně za rozbité dveře, které však dle otce i nezletilého nerozbil. Doma má Petr povinnosti, ke kterým patří úklid svého pokojíčku, venčení psů, péče o křečka. Rodiče se snaží synovi kontrolovat úkoly, pomůcky do školy a jsou v kontaktu s učiteli. Výchovné problémy se synem doma nemají, otec se domnívá, že je syn respektuje.
- Třídní učitel nezletilého potvrdil problémy s chováním i slabý prospěch. V posledním čtvrtletí byl Petr hodnocen téměř ze všech předmětů nedostatečně, za chování dostal důtku ředitele školy a to za soustavné vyrušování, porušování školního řádu, zapomínání, pozdní docházku do vyučování. Dle

třídního učitele se Petrovo chování částečně zlepšilo, stále však přetrvávají „záchvaty“ vzteku, kdy jedná téměř nepřičetně, nekontrolovatelně. Toto chování se dostaví v momentech, kdy má pocit nespravedlnosti, křivdy, ublížení. Nutno dodat, že Petr je velice málo sebekritický a své problémy, chyby, přehrává na někoho jiného – vyučující. Petr je cholerik, je vzteklý, drzý, sebestředný, zákeřný, panovačný, nespolehlivý, lže. Není schopen, ochoten určit původce děje, problémů, vždy řeší jen následek – „nespravedlivou“ reakci učitele. Ve třídě je dominantní, bohužel na té druhé straně, často strhává svým chováním ostatní, ruší hodiny, znemožňuje práci. Autoritu uznává jen těžko a to výhradně mužskou. Školních akcí se účastní, je tam aktivní – pohyb jej baví, ale i zde se nevyvaruje problémů – kouření, nedodržování řádu, konflikty se spolužáky. Spolupráce s rodiči funguje. Rodiče se učiteli svěřili, že se jim výchova syna vymyká z rukou a nevědí si s ním rady.

- Nezletilý Petr sdělil, že asi 2 roky hrál pravidelně fotbal, zkoušel hokejbal. Jezdí na skateboardu a čtyřkolce a v zimě rád lyžuje a jezdí na snowboardu. Občas sleduje v televizi naučné pořady, pouští si hudbu nebo si přečte knížku. Uvedl, že má lepší výsledky v hodinách zeměpisu, přírodopisu a ve výchovách. Ke svému jednání sdělil, že si je vědom, ale pozdě, že udělal hloupost, kterou by nechtěl v budoucnu opakovat.
- Za své nevhodné chování posbíral celou řadu výchovných opatření, od poznámek, přes napomenutí a důtky třídního učitele až po důtku ředitele školy za úmyslné ničení školního vybavení. Jeho chování na vysvědčení bylo hodnoceno jako uspokojivé.

Rodinná a sociální anamnéza

- Petr se narodil v roce 1996 jako prostřední dítě. Má staršího bratra (1987) a mladší sestru (2008). Petr bydlí společně se svými rodiči a sestrou ve společné domácnosti, bratr již s nimi nebydlí. Nezletilý má v bytě svůj samostatný pokoj, kde má dle otce vše potřebné.

- Petr se těší na novou školu, protože vidí vzor ve svém starším bratrovi, který pracuje jako barman.

Zdravotní anamnéza

- Zdravotní stav nezletilého je dle sdělení otce dobrý, u psychiatra vyšetřen nebyl, pravidelně dochází do pedagogicko-psychologické poradny.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- Ze strany rodičů došlo ke zpřísnění režimu, který s určitými úlevami přetrvává dodnes.
- Kurátorka mládeže provedla výchovný pohovor, hovořila s nezletilým o některých pojmech souvisejících s tzv. závadovým chováním nezletilých a mladistvých v oblasti sociálně právní ochrany dětí a trestního práva.
- Do současné doby se nezletilý Petr nedopustil, podle našich informací, žádného protiprávního jednání.
- Dle záznamu z října 2012 zvládl opravnou zkoušku z chemie a dokončil základní školu. Poté nastoupil na soukromou školu hotelnictví do prvního ročníku obor kuchař – číšník. Prospěch má průměrný a zatím neměl žádnou poznámku. I doma se výrazně zlepšil. Při pohovoru s Petrem vyplynulo, že školní rozvrh je velmi náročný, proto mu věnuje většinu volného času. Mimo to tráví čas na PC a občas jde i ven s kamarády, přičemž dodržuje příchod domů do 20:00 hodin. S bývalými spolužáky se vidí jen málo a bez problémů.
- Petr říká, že je ve škole i doma spokojený.
- Další kontakt a terapie není nutná.

8.2 Martin L.

(případ řešen červenec - srpen 2012)

Osobní anamnéza

- Nezletilý Martin L., narozený 24. února 1996 Otrokovice, fakticky Praha 10.
- Martin byl s kurátorkou jednorázově řešen o prázdninách 2012 na základě oznámení Policie ČR o požívání alkoholu.
- Martin se neoprávněně zdržoval ve vnitřních prostorách vozovny Žižkov, kde byl kontrolován hlídkou, přičemž mu byla orientační dechovou zkouškou naměřena hodnota 1,86 promile alkoholu v dechu.
- Byl proveden oddělený pohovor s matkou a pak s Martinem.
- Matka při jednání uvedla, že se na výchově syna podílí převážně sama, občas jí pomáhá její matka. Sdělila, že se synem nikdy neměla výrazné výchovné problémy, pouze běžné. Vztahy mezi sebou hodnotí jako dobré. Nezletilý Martin si doma plní své povinnosti, pomáhá s běžnými domácími pracemi a pravidla rodiny respektuje. Soužití se zdá být v pořádku. K dané situaci matka zaujala jasné stanovisko. Nepřeje si, aby syn užíval alkohol nebo jiné návykové látky. O skutku s ním okamžitě mluvila, domluvila mu a přijala příslušná výchovná opatření. Je schopná tolerovat, že se jednalo o jednorázový incident.
- Martin na základní škole míval sníženou známku z chování – diskutoval s učiteli. Jeho prospěch byl podprůměrný. Se spolužáky slavili ukončení deváté třídy, po jízdě tramvají skončil v depu.

Rodinná a sociální anamnéza

- Martin se narodil v roce 1996. Bydlí ve společné domácnosti se svou matkou a mladším bratrem (2000). Každý chlapec má svůj vlastní pokoj. Není známo, kde bydlí otec, neplatí výživné a kontakt se synem neudržuje.

Zdravotní anamnéza

- Alergik, chronické infekce plic.

- Projev žárlivosti po narození sourozence.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- Vývoj nezletilého nevykazuje do dnešního dne žádné sociálně závažné odchylky. Je zřejmé, že mezi ním a matkou je hezký vztah.
- Z Martinova projevu je zřejmé, že si uvědomuje, co udělal. Mrzelo ho, že způsobil nepříjemnosti matce i sobě. Svůj volný čas běžně tráví smysluplněji.
- V září nastoupil do prvního ročníku Střední průmyslové školy dopravní.
- Další kontakt a terapie není nutná.

8.3 Lenka O.

(případ řešen od března 2010 – doposud)

Osobní anamnéza

- Nezletilá Lenka O., narozená 15. září 1995 v Praze.
- Lenky případ byl řešen na žádost jejího otce, který přišel požádat o radu sociální pracovníci, následně byl případ řešen kurátorkou pro mládež.
- Lenka přestala respektovat dohody s otcem a začala trávit hodně času s partou lidí. V partě pije alkohol, kouří marihuanu, toulá se a chodí na diskotéky. Domů přichází později, než byla domluvená s otcem a výrazně se jí zhoršil školní prospěch. Otcí to vadí rapidní změna v jejím chování, neví, proč k ní došlo.
- Dle zprávy ze základní školy je situace v rodině složitá. Otec i babička nespolupracují při výchově a vzájemně se nemají rádi. Lenka toho zneužívá. Lenky domácí příprava do školy je na velmi nízké úrovni, nenosí domácí úkoly. Má zhoršený prospěch a přitom má předpoklady dosahovat podstatně lepších výsledků.

- Než začaly potíže, tak se Lenka věnovala taekwondu. Na trénincích trávila poměrně hodně času, bavilo jí závodit a vyhrávat. V současné době už o sport nemá příliš zájem, veškerý volný čas chce trávit s kamarády.
- Kurátorkou mládeže bylo doporučeno kontaktování Střediska výchovné péče, dále jen SVP na Klíčově a navázali spolupráci s ambulancním oddělením. Vzhledem k nastalé a opakující se situaci, kdy si nezletilá Lenka opět začala podle sdělení otce dělat, co chce, nastoupila Lenka na dobrovolný pobyt v SVP Klíčov. Po absolvování tohoto pobytu se situace v rodině na chvíli stabilizovala. Poté se však opět Lenčino chování opět zhoršilo.
- Její příznivý vývoj je vážně narušen a současná situace v rodině vyžaduje další řešení.
- Soud poté nad Lenkou usnesením obvodního soudu stanovil soudní dohled. Ten by měl zajistit, aby byl soud i nadále o poměrech v rodině a zejména chování nezletilé průběžně informován.
- Lenka nějaký čas fungovala, ve všech směrech, chodila i do školy. Za nějaký čas opět přestala. Její bratr bere drogy, takže pro ni není bohužel dobrým vzorem. Lenka přestala respektovat autoritu otce úplně, ten již tak nemá vůbec žádnou možnost ovlivnit výchovu i chování své dcery. Nepodala si přihlášky na střední školu v řádném termínu. Dokonce si ani nechtěla vyřídit druhé kolo přihlášek, které jí otec za pomoci třídní učitelky zajistil.
- Dle rozsudku obvodního soudu byla nařízena ústavní výchova. Lenka byla umístěna do Dětského diagnostického ústavu, dále jen DDÚ U Michelského lesa.

Rodinná a sociální anamnéza

- Lenka žije v jedné domácnosti se svým otcem, ve stejném domě bydlí ještě babička (matka matky) a starší nevlastní bratr. Matka zemřela v Lenčiných pěti letech, od té doby ji otec vychovává sám.

Zdravotní anamnéza

- Lenka se cítí být zdravá, léky neužívá, alergii nemá.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- Lenka byla nejprve velmi negativistická, vůči autoritám v lehkém odporu. Pod důsledným vedením a kontrolou se však podřídila režimu ústavu a poměrně rychle se přizpůsobila životu v kolektivním výchovném zařízení.
- Bohužel měla i problémy v DDÚ. Nevrátila se z propustky a Policii ČR byl nahlášen její útěk. Přes měsíc strávila na útěku.
- Pedagogická rada DDÚ ve spolupráci s Diagnostickým ústavem pro mládež v Praze 4 Hodkovičkách, rozhodla o umístění nezletilé do Výchovného ústavu v Černovicích.
- Dále byla Lenka na doporučení lékaře hospitalizována v Psychiatrické léčebně v Jihlavě, léčba by měla trvat tři měsíce. Lenka odtamtud i jednou utekla. Poté je opět na pobytu ve Výchovném ústavu mládeže, dále jen VÚM Černovice.
- Na vánoční svátky byla Lenka u svého otce a nyní je opět ve Výchovném ústavu v Černovicích.
- Práce s klientkou pokračuje, je nutné, aby docházela ke kurátorce na pravidelné pohovory.

8.4 Kristýna Š.

(případ řešen listopad 2006 – 2012)

Osobní anamnéza

- Nezletilá Kristýna Š., narozená 19. září 1994 v Praze.
- Rodina je vedena v evidenci oddělení sociálně právní ochrany dětí a práce s rodinou od roku 2005 a to na základě řešení nepříznivé bytové situace. S kurátorkou mládeže byla rodina v kontaktu od roku 2006, z důvodu výchovných problémů.

- Matka uvádí, že dcera v partě kouří, občasně pije alkohol a matka se bojí, aby nezačala brát drogy. Doma se snaží pomáhat, ale přestává respektovat pravidla rodiny, má problémy s návraty domů.
- Kurátorka doporučila rodičům navázat kontakt a spolupráci se Střediskem výchovné péče Klíčov. Spolupráce trvala jen krátce a matka se do ní nezapojila.
- Kristýna obdržela i důtku ředitele školy za vulgární a hrubé vyjadřování vůči vyučujícím. Dále byla vyslýchána z důvodu krádeže v bytě své babičky. Nad tímto činem projevila lítost. Věc byla na Policii ČR odložena z důvodu nízkého věku pachatele.
- Kristýna ukončila základní školu bez větších problémů a byla přijata do Středního odborného učiliště, dále jen SOU, obor Prodavač -smíšené zboží. Byla jí udělena důtku třídní učitelky za opakované porušování školního řádu při omlouvání absence, kouření a nevhodné chování na pracovišti odborného výcviku.
- Pravidelné pohovory s nezletilou u kurátorky mládeže byly přerušeny, pro špatnou spolupráci s rodinou v říjnu 2008. Vztahy v rodině nezletilé Kristýny jsou složité a neuspořádané, prostředí nepodnětné, přístup rodičů je rozdílný a nedůsledný. To negativně ovlivňuje vývoj i osobnost nezletilé, která působí nezralým dojmem s výraznými poruchami v chování.
- Kristýna byla vyloučena ze školy.
- V roce 2010 matka při jednání s kurátorkou uvedla, že Kristýna odešla z domova ke svému příteli a opět přestala respektovat pravidla rodiny, autoritu rodičů a v současné době nechodí ani do práce. Matka trvá na nařízení ústavní výchovy.
- Rozsudkem Obvodního soudu byla nařízena ústavní výchova. Kristýna byla umístěna do Diagnostického ústavu a Střediska výchovné péče Hodkovičky.

- Poté si podala přihlášku na SOU gastronomie a podnikání, obor: pekař, kam byla roku 2011 přijata.
- Kristýna byla přemístěna do Výchovného ústavu Nová role. Po opakovaném porušení pravidel opět přeložena do Diagnostického ústavu Hodkovičky.

Rodinná a sociální anamnéza

- Kristýna se narodila v roce 1994. Bydlí ve společné domácnosti se svou matkou, otcem a mladším bratrem. Starší sestra bydlí mimo rodinu se svým přítelem. Rodina bydlí v malém bytě, děti s matkou spí v jednom pokoji a otec ve druhém.

Zdravotní anamnéza

- Zdravotní stav je dobrý, Kristýna docházela na žádost matky na dětskou psychiatrii, kde ji lékařka předepisovala léky na uklidnění. Podle sdělení matky je přestala sama užívat.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- Důvody pro které byla nezletilé nařízena ústavní výchova a na základě toho byla umístěna do Diagnostického ústavu a Střediska výchovné péče zanikly. Stejně tak ukončena spolupráce s kurátorkou. Kristýna dosáhla plnoletosti.
- Změnila své chování. Začala respektovat pravidla zařízení, ve kterém byla umístěna. Matka uvedla, že ani doma nemají výrazné výchovné problémy, jen běžné.
- Ukončila 1. Ročník SOU, její chování však bylo dle vysvědčení neuspokojivé.
- Kurátorka mluvila s Kristýnou a její matkou, jak to bude dále. Doma je vše v pořádku, Kristýna bydlí u přítele, ale dochází domů a pomáhá s chodem domácnosti. Matka sdělila, že pokud bude vše v pořádku, věci do školy a další s tím spojené, rodiče budou vše hradit.

8.5 Monika S.

(případ řešen 2012 – doposud)

Osobní anamnéza

- Nezletilá Monika S., narozená 21. února 2000 v Praze.
- Monika navštěvovala 6. třídu, je zařazená do matematické třídy. Dříve dosahovala dobrých školních výsledků. Je inteligentní, má několik mimoškolních zájmů: výtvarná výchova, gymnastika.
- Na počátku druhého pololetí školního roku 2011/2012 nastalo zhoršení jejího přístupu ke školním povinnostem a vyskytly se kázeňské problémy. Byla jí udělena důtka třídního učitele za záškoláctví.
- Nejzávažnějším incidentem se stal ve škole, kdy se během několika přestávek na školním WC pořezala zápěstí. Byla nalezena dozorující učitelkou ve chvíli, kdy už rány silně krvácely. V časově blízkém období tohoto incidentu bylo zaznamenáno její nevhodné kamarádství se staršími a problémovými žáky.
- Monika byla po dobu cca 2 měsíců hospitalizována na dětské psychiatrii v Krči. O jejím chování byl školou informován OSPOD a následně byl případ předán kurátorce mládeže. Kurátorkou bylo doporučeno, aby se zapojila celá rodina a společně nastoupila do programu Spokojená rodina, který pořádá o. s. Člověk člověku. Absolvovali vstupní pohovor jako rodina: otec – matka – dítě. Všichni si myslí, že to má smysl a věří, že jim to pomůže.

Rodinná a sociální anamnéza

- Monika žije ve společné domácnosti s oběma rodiči, má starší sestru (1993) a bratra (1987), sourozenci žijí mimo rodinu. Oba rodiče se na výchově podílejí.

Zdravotní anamnéza

- Monika docházela jeden rok k psychologce. Na psychiatrii docházela z důvodu sebepoškozování.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- Nezletilá Monika nastoupila do 7. třídy. Oproti loňskému roku má zhoršený prospěch. V současnosti je vstřícná a komunikativní a chtěla by to změnit. Už nyní má spoustu plánů, co by chtěla studovat po základní škole.
- Monika stále pravidelně dochází na pohovory ke kurátorce mládeže.

8.6 Mirek H.

(případ řešen říjen 2011 – doposud)

Osobní anamnéza

- Nezletilý Mirek H., narozený 3. 3. 1994 v Praze.
- Mirek byl kurátorkou mládeže řešen z důvodu provinění šíření poplašné zprávy. Tuto poplašnou zprávu měl vyvolat na území školy, kde nahlásil nepravdivou informaci, že v automatu na nápoje je umístěna bomba.
- Mladistvý obvinění popírá.
- Rodiče při jednání uvedli, že se na výchově podílejí společně. Se synem nikdy neměli výrazné výchovné problémy, pouze běžné. Vztahy v rodině všichni hodnotí jako dobré. Mirek si doma plní své povinnosti a pravidla rodiny respektuje.
- Základní školu dokončil s průměrným prospěchem a začal navštěvovat Střední průmyslovou školu strojírenskou. Tak mu nevyhovoval technický směr, takže po prvním ročníku nastoupil na Obchodní akademii.
- Zájmy mladistvého jsou úměrné jeho věku. Zajímají ho počítače, má rád filmy a maluje. Svůj volný čas také rád tráví s kamarády.
- Rozsudkem Obvodního soudu byl Mirek uznán vinným proviněním šíření poplašné zprávy. Proti tomuto rozsudku se odvolal mladistvý i jeho otec.

Rodinná a sociální anamnéza

- Mirek se narodil v roce 1994. Žije ve společné domácnosti se svými rodiči a mladší sestrou (1999). Se svou sestrou sdílí pokoj, který je přizpůsoben pro soužití obou sourozenců.

Zdravotní anamnéza

- Zdravotní stav mladistvého je dobrý a neuvádí žádné problémy. Mirek byl jednorázově vyšetřen v pedagogicko-psychologické poradně – profi testy. Na psychiatrii vyšetřen nebyl.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- Napadený rozsudek byl zrušen v celém rozsahu a věc byla vrácena soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.
- Kurátorka se zúčastnila ohledání místa činu. K případu byl povolán další soudní znalec k podání znaleckého posudku z oboru kriminalistiky, odvětví fonoskopie. V současné době se čeká na vyjádření soudního znalce a následné rozhodnutí soudu.
- Příklad je stále řešen a klient dochází na pravidelné pohovory, na kterých jsou zjišťovány aktuální poměry jeho situace.

8.7 Anna K.

(případ řešen 2011 – doposud)

Osobní anamnéza

- Nezletilá Anna K., narozená 18. května 1997 v Praze.
- Anna se svojí matkou začala s kurátorkou spolupracovat na základě žádosti podané školou.
- Škola podala na sociální odbor oznámení o chování a prospěchu nezletilé. Obrátila se na oddělení s žádostí, jak postupovat v případě několika skutečností. Anna se baví se spolužáky o poměru s neznámým dospělým

mužem, dle ústního sdělení u něj pravidelně přespává a vede sexuální život. Dále se svým spolužákem navštěvuje hudební klub.

- Anna neprospívá ve škole a objevují se časté absence. Nezvládla opravnou zkoušku z fyziky a musela opakovat 8. třídu. Nemá vyhraněné zájmy a nejvíce času tráví se svými kamarády venku.
- Během pohovorů s kurátorkou Anna vztah s mužem popřela. Sdělila, že chtěla být před spolužáky zajímavá a chtěla se jim vyrovnat.
- Matka s dcerou nemá výchovné problémy, pravidla dodržuje a pomáhá s chodem domácnosti.

Rodinná a sociální anamnéza

- Nezletilá bydlí ve společné domácnosti se svou matkou, Otec s nimi nežije, výživné na dceru neplatí. Má sestru a bratra, kteří jsou již dospělí a žijí samostatně mimo rodinu.

Zdravotní anamnéza

- Zdravotní stav je dobrý, jen měla problémy s nosní mandlí, která ji byla odstraněna. V pedagogicko psychologické poradně, ani na psychiatrii vyšetřena nebyla.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- V současnosti Anna spolupracuje s o. s. Barevný svět dětí a bude docházet na doučování. Ráda by si vylepšila školní prospěch, aby mohla po základní škole nastoupit na odborné učiliště.
- Dále je potřeba docházet na pravidelné pohovory ke kurátorce mládeže.

8.8 Miloš V.

(případ řešen květen 2012 – doposud)

Osobní anamnéza

- Nezletilý Miloš V., narozený 17. července 1994 v Praze.

- Spolupráce s oddělením začala na základě předvolání, po oznámení Policie ČR. Miloš se dopustil vloupání do vozidla.
- Pohovoru se zúčastnil Miloš se svým otcem. Otec uvedl, že se na výchově podílí spolu s manželkou. Se synem nikdy neměli výrazné výchovné problémy, pouze běžné. Vztahy v rodině oba hodnotí kladně. Miloš si doma plní své povinnosti a pravidla rodiny respektuje. Syn dle vyjádření svůj čin nedovedl vysvětlit, asi si chtěl vyzkoušet, zda otevře auto. Myslí si, že krást nechtěl, že se chtěl pouze předvést před kamarády. Rodiče s ním celou záležitost řešili domluvou a přijali příslušné výchovné opatření.
- Kurátorka provedla s nezletilým výchovný pohovor. Uznal svou chybu, při níž dle jeho slov nedokázal domyslet následky situace. Čin ho mrzí, má z něj špatný pocit a s odstupem času by tento skutek nezopakoval. Pravděpodobně se chtěl pouze „vytáhnout“ před kamarády.
- Dle vyjádření školy se Miloš jeví jako milý a slušný hoch s příjemným vystupováním. Spolupráce rodiny a školy je zatím bezproblémová. Svými spolužáky je také vnímán pozitivně, je přátelský, komunikativní, společenský, bezproblémový a nekonfliktní. Nechá si poradit, klidně reaguje na domluvu, ocení vlídnost a lidský přístup, např. formulování požadavků jako prosby s vysvětlením důvodů.
- Z důvodu neprospěchu opakoval Miloš 1. ročník Střední průmyslové školy. Dle vyjádření školy, neprospěch vyplýval ze slabé vůle a minimální domácí přípravy. Poté Miloš neuspěl u doplňovacích a opravných zkoušek. Vzhledem k tomu, že již jednou první ročník opakoval, nebylo mu povoleno další opakování. V letošním roce přestoupil do prvního ročníku Střední školy automobilní a informatiky, obor automechanik.
- Miloš nastoupil do probačního programu občanského sdružení Proxima sociale.

- Vedoucí oddělení sociální prevence podala návrh, aby soud zvážil možnost podmíněného zastavení trestního řízení a zároveň nařídil, aby mladistvý program dokončil.

Rodinná a sociální anamnéza

- Miloš žije v úplné rodině, ve společné domácnosti s rodiči a mladším bratrem (1998), starší sestra je vdaná, s rodinou již nebydlí. Oba sourozenci mají společný pokoj, který je upraven pro společné soužití.

Zdravotní anamnéza

- Zdravotní stav je dobrý, v pedagogicko-psychologické poradně ani na psychiatrii vyšetřen nebyl.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- Z důvodu neplnění povinností v programu, byl z důvodu absence Miloš vyřazen z Probačního programu. Podruhé již do programu neberou.
- Při jednání u soudu bude kurátorka navrhnout společensky prospěšnou činnost.
- Příklad je stále řešen a klient dochází na pohovory ke kurátorce mládeže.

8.9 Helena K.

(příklad řešen listopad 2010 – doposud)

Osobní anamnéza

- Nezletilá Helena K., narozená 31. ledna 1998 v Praze.
- Sociální odbor informován byl školou na nevhodné sexuální chování. Údajně mělo dojít k sexuálnímu styku mezi ní a jejím kamarádem, který není žák stejné školy.
- Na pohovoru otec sdělil, že s dcerou doma problémy nemá, jen si občas dovoluje vůči matce. Rodiče vychovávají těžce nemocného mladšího syna, matka je z tohoto důvodu v domácnosti. Její bratr je těžce organicky mentálně

postižený, trpí epileptickými záchvaty, které mu působí neoperovatelná cysta v mozku. Helena se občas chová výstředně, žárlí a stahuje na sebe pozornost.

- V šesté třídě se Helena zúčastnila školy v přírodě, kde se obnažovala před chlapci. Ačkoliv byla upozorněna, své chování zopakovala a hned třetí den byla poslána domů a dostala důtku třídního učitele, za nekázeň a nevhodné chování ke spolužákům.
- Poté byla hospitalizována v nemocnici Krč, kde pobyla téměř měsíc.
- Dle odborného vyjádření znalce z odvětví psychiatrie a sexuologie, její poruchy chování mají charakter hyperaktivního chování, které doprovází i neakceptovatelné uvolněné erotické chování. Dle lékařského posudku se její osobnost do budoucna může utvářet poruchově, vývoj směřuje ke smíšené poruše osobnosti.
- Kurátorka pro mládež s nezletilou prováděla výchovné pohovory na téma nevhodného chování doma, ve škole i mimo ni. Helena byla poučena o některých pojmech souvisejících s tzv. závadovým chováním nezletilých v oblasti sociálně právní ochrany dětí. Rodičům doporučila kurátorka pro mládež rodinnou terapii nebo spolupráci se Střediskem výchovné péče. Rodiče zatím žádnou instituci nekontaktovali.
- Nyní je Helena vyšetřována jako poškozená při projednávání znásilnění, kterého se na ní měli pokusit její vrstevníci. Trestní stíhání bylo soudem shledáno za nepřipustné, neboť jde o osoby, které jsou pro nedostatek věku trestně neodpovědné.
- Po domluvě s kurátorkou, rodina kontaktovala Středisko výchovné péče a začali docházet na konzultace. Dle vyjádření SVP, se rodina nachází ve složité situaci. Rodina velmi dobře spolupracuje, na sezení chodí pravidelně a dokonce se zlepšily i vztahy v rodině.

Rodinná a sociální anamnéza

- Helena žije ve společné domácnosti se svými rodiči a mladším bratrem (2002). Děti mají společný pokoj.

Zdravotní anamnéza

- Helena byla diagnostikována na Oddělení dětské psychiatrie v Krči. Pravidelně dochází na kontroly na neurologii.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- Rodina pravidelně dochází do Střediska výchovné péče. Situace se po viditelné snaze zlepšila. V terapii budou pokračovat.
- V současnosti se Helena těší na oslavu svých patnáctých narozenin a na to až dostane občanský průkaz.
- Případ je stále řešen a klientka s rodinou je s kurátorkou v kontaktu.

8.10 Karel K.

(případ řešen únor 2010 – doposud)

Osobní anamnéza

- Nezletilý Karel K., narozený 25. září 1995 v Praze.
- Tento případ byl řešen na výzvu školy vzhledem k výchovným problémům.
- Dle podkladů školy pro výchovnou komisi za školní rok 2009/2010 má Karel druhý nejhorší studijní průměr ve třídě. Ve čtvrtletí mu byla udělena ředitelská důtka za ustavičnou nekázeň při vyučování i o přestávkách a velmi časté zapomínání. Jeho nekázeň je projevoována drzým chováním, vulgárním vyjadřováním během výuky, vykřikování, neustálou opozicí vůči učitelům, záměrné narušování průběhu vyučování, stálá potřeba komentování, zesměšňování spolužáků, nerespektování pokynů vyučujících, neustálá nesoustředěnost a vnitřní neklid, časté lhaní, těžko vyvolatelná aktivita. Spolužákům nepřímo ubližuje například formou ničení pomůcek, rozházením

či jejich schováváním. Nemá návyky zodpovědnosti, pracovní návyky, nerespektování autorit, ignorování vlastních povinností.

- Škola je s matkou nezletilého v častém a kooperativním kontaktu, ze strany matky vyvíjena velká snaha, avšak bez viditelných výsledků.
- Rodině bylo doporučeno navázat spolupráci se Střediskem výchovné péče a s občanským sdružením LATA. Nezletilý měl domluvené vyučování v klubu Trojka a také v klubu Kapsa. V rámci projektu byl přihlášen na bio feedback – terapeutický postup, který zahrnuje měření osobních fyziologických veličin jako krevní tlak, tep, teplotu, pocení, svalové napětí (EMG) v reálném čase a jejich prezentaci ve vhodné formě pacientovi. Pacient je do jisté míry schopen tyto hodnoty ovlivnit vůlí a tím se naučit je alespoň částečně ovládat. Karlovi by mohla pomoci při obtížích spojených s dysgrafií, dyslexií a poruchami soustředění.
- Projekt Ve dvou se to lépe táhne, byl pro Karla velmi motivující, přidělený dobrovolník Samuel se pro něj stal přirozeným mužským vzorem, svěřoval se mu se svými prožitky a probírali spolu jeho problémy ve škole. Tento program zdárně zakončil.
- Karel byl přijat na Střední odborné učiliště Zelený pruh, obor instalatér.

Rodinná a sociální anamnéza

- Karel žije ve společné domácnosti se svými rodiči a mladším bratrem (1996). Děti mají společný pokoj. Doma si své povinnosti plní.

Zdravotní anamnéza

- V minulosti byl Karel v péči pedagogicko-psychologické poradny.

Aktuální stav a návrh sociální terapie

- Karel začal hrát s kamarády basketbal a zhubl 12 kilogramů.
- Ve škole nemá kázeňské problémy, prospěch je bohužel podprůměrný, praxe ho baví a mistr si ho velmi chválí, dokonce už za praxi dostal i výplatu.

- V současné době je vše v pořádku, matka pravidelně informuje kurátorku o aktuálním stavu. Klient dochází ke kurátorce na pravidelné pohovory, kde je zjišťována jeho aktuální situace.

8.11 Závěr šetření

V předchozí kapitole jsem si vymezila společné prvky a kategorie, které pro mě byly stěžejní při analýze kazuistik. Tyto případy mají mnoho společného. Jako první shoda se nabízí nepodnětná situace v rodině. Rodiče buď na výchovu svých potomků nestačí či ve své roli nefungují vůbec. Od tohoto problému se odvíjejí výchovné problémy a nerespektování autorit. Dalším aspektem bývá závadová parta, která je velmi častým problémem. Dalším problémem je školní situace, která u všech zmíněných případů není bohužel příznivá. Ze strany klientů je velmi nízká motivace pro zlepšení jejich situace. Když jsou v některých případech klienti umístěni do nejrůznějších institucí, je zvládnutí situace na nich, mají zde možnost se napravit. Někteří situaci využijí, někteří bohužel ne. Někteří klienti projdou řadou zařízení, než dojde ke zdárné nápravě či alespoň usměrnění k mravnému životu.

Nyní se pokusím interpretovat prvky, se kterými se kurátor setkává u svých nezletilých klientů. Jedná se především o nezabezpečené potřeby dítěte – potřeba jistoty a bezpečí, citového vztahu, osobní identity, stimulace, životní perspektivy a otevřené budoucnosti. Sociální adaptace je odchýlena nepříznivým směrem a následkem bývá páchaní delikvence. Objevuje se psychická deprivace, zejména se jedná o potřebu trvalého vřelého vztahu, nízká frustrační tolerance, resilience rodiny, tedy obnovování harmonie v rodinném soužití. Z praxe vyplývá, že je důležité pracovat s celou rodinou, neboť prvotní problémy nalezneme právě tam. Dle sdělení kurátorky pro mládež nalezneme velmi často problémy právě v rodině, partnerské neshody, pomluvy. Děti toto velmi špatně snášejí a může to v nich vyvolat pocity, že oni jsou původcem problému.

V následující diskuzi bych ráda vyjasnila jednotlivé body a uvedla příklady, které jsou pro většinu těchto případů klientů společné, i zde však nalezneme drobné nuance.

9 DISKUZE

Diskuze této práce bude mít za cíl porovnat aktuální otázky teorie s praxí. Níže se budu zabývat rozborem kazuistik.

Ve svých cílech a úkolech šetření jsem si položila základní společné prvky a jednotlivé kategorie a nyní bych se jimi ráda zabývala a zhodnotila případy klientů.

Zvolené kategorie:

1. Školní problémy

Téměř ve všech případech nalezneme školní problémy klientů. Převážně se jedná o špatný prospěch, nerespektování vyučujících, vyrušování při výuce, nesoustředěnost žáků, komentování situací, vykřikování při hodinách, zapomínání školních pomůcek, vulgární vyjadřování, nevhodné chování ke spolužákům.

2. Bariéry v komunikaci mezi členy rodiny

I zde se můžeme setkat s velkými nedostatky. Jedná se především o nejednotnou výchovu – matka dovolí, otec zakáže. Rodina by měla mít přesně vymezená pravidla. Často se stává, že ke zpřísnění režimu dochází až po výchovném problému. Nalezneme zde případy velmi složitých rodinných situací, kdy spolu partneři nespolupracují. Někteří klienti nerespektují autoritu rodičů. V mých kazuistikách jsem ovšem našla i výjimky. V některých rodinách jsou velmi kladné vztahy, kdy se rodiče na výchově podílejí a děti si zde plní své povinnosti.

3. Trávení volného času

Náplň volného času se jeví jako velký problém. Většina klientů tráví svůj čas s partou, se kterou kouří, požívají alkohol a jiné omamné látky. Většinou se jedná o party složené z problémových žáků. Někteří se toulají, chodí po diskotékách a nedodržují domluvené časy příchodu domů. V mých kazuistikách jsem ovšem našla i případy, kdy děti mají svůj volný čas zaplněný sportovními aktivitami, čtením literatury, sledováním naučných pořadů. Někteří klienti se i zúčastňují aktivit pořádanými školou.

4. Působení kurátora s cílem eliminovat negativní vlivy

Domnívám se, že tato část má na klienty velmi silný vliv. Klienti docházejí ke kurátorům na pravidelné a domluvené schůzky. Kurátor na těchto schůzkách provádí výchovné pohovory. Sleduje, jak si klienti plní své povinnosti, zajímá se o situaci v rodině. Co se u klienta zlepšilo a co zůstalo stejné. Kurátor svým klientům nedomlouvá, ale nabízí možnosti řešení jeho situace, což je pro klienta velkou motivací. Motivace, že má možnost svou situaci zlepšit. V mých kazuistikách jsem našla případy, kdy klient svého jednání litoval, chtěl svou situaci napravit. Často je mrzí, že svým jednáním způsobily nepříjemnosti. Je důležité, že si vezmou ponaučení.

Cílem mého šetření bylo zmapovat činnost práce kurátora pro mládež a já si nyní položím otázku. Jaké metody práce ve vztahu ke svým klientům kurátor pro mládež používá?

V rámci své činnosti může využívat klasických pedagogických metod, ale i specifických metod sociální práce. Mezi klasické metody bych uvedla například rozhovor, vysvětlování, uvedení příkladu, aktivní naslouchání v interakci s klienty aj. Ke specifickým metodám můžeme zařadit metodu režimovou, kdy si například kurátor s klientem stanoví pravidelné schůzky, metodu situační, kdy se má klient dle situace sám dobrat ke správnému řešení, metodu mediace, kdy kurátor funguje jako prostředník aj.

Aby byl kurátor ku prospěchu svým klientům, musí dodržovat základní principy. Mezi tyto principy bych zařadila: dodržování práva na klientovo sebeurčení, akceptace, empatie, důvěra, opravdovost. Je důležité, aby uměl u svých klientů rozvíjet schopnost samostatného rozhodování, rozvoj rozumových schopností, společensky zdravých návyků, uvědomění si závažnosti svého jednání.

Společnost pohlíží na výkon povolání kurátora pro mládež rozdílným způsobem. Lidé často nevědí jaké kompetence funkce kurátora obnáší a představují si něco jiného než v praxi bývá. V této profesi se často objevují ze strany lidu různé etiketizační teorie. Tyto teorie způsobují problémy a vytvářejí předsudky k této profesi. Sami kurátoři mívají problémy s "*moudrými*" teoretiky a sami říkají, že v praxi se to musí "*dělat jinak*". Tímto výrokem je myšleno, že v praxi musí být uplatněn lidský přístup.

Během své praxe u kurátorů pro mládež se dále objevil problém, kterým je novela zákona a já jsem zde viděla očividnou nespokojenost kurátorů k současné změně, kterou je změna vedení záznamů klientů. Prozatím k tomu není vyhláška a kurátoři nevědí jak záznamy zpracovávat, neboť úplně neodpovídají tabulky v záznamech pro jejich klienty. Tento systém je dle sdělení kurátorů spíše vhodný pro sociální pracovníky. Zákon bývá někdy nemilosrdný a pracovník v této profesi se mu musí přizpůsobit a najít správnou cestu.

ZÁVĚR

Ve své diplomové práci jsem se zabývala vysvětlením role kurátora pro mládež, který začíná být v současné době pro mnoho klientů a jejich rodin stále aktuálnějším tématem.

Cílem mé práce bylo vymezit a popsat roli kurátora pro mládež, zvláště pak jeho kompetence v souladu s platnou legislativou a s odbornými kompetencemi v sociální práci.

Pro větší přehlednost jsem ve své práci stručně vymezila roli sociálního pracovníka a kurátora pro mládež, neboť tyto dvě pracovní pozice mají mnoho společného a vzájemně se prolínají.

V mé práci jsou uvedeny kazuistiky klientů kurátorů mládeže Městské části Praha 10, pomocí těchto šetření jsem chtěla zmapovat činnost práce kurátora mládeže s klienty, která je velmi důležitá a může ovlivnit budoucí život svých klientů. Kurátor je ovlivňuje za pomoci výchovných pohovorů, odborného vedení, pozitivním přístupem a motivací ke zlepšení jejich situace.

Cílem těchto kazuistických šetření bylo zmapovat činnost práce kurátora pro mládež se svými klienty. Ve výsledcích a interpretaci šetření jsem popsala, co mají jednotlivé případy společného.

Díky této práci jsem měla možnost blíže nahlédnout do práce kurátora pro mládež. Velmi mě motivoval přístup jednotlivých kurátorek, které byly velmi odhodlané pomoci svým klientům. V této práci je velmi důležitá schopnost komunikace, komunikace nejen s klienty, ale i se spolupracujícími institucemi.

Do budoucna bych ráda pracovala jako kurátor pro mládež, i když z praxe vím, že je velmi obtížné pracovat na této pozici. Práce s dětmi a mladistvými je velice oblíbená ze strany studentů pomáhajících profesí a proto je důležité do problematiky proniknout již během studií a získávat praxi a nové poznatky, které jsou velice prospěšné.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. CIMRMANNOVÁ, T., a kol. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu*. Praha Karolinum, 2013. (ISBN 978-80-246-2205-7)
2. GEIST, B. *Sociologický slovník*. Praha, VICTORIA PUBLISHING, 1992. (ISBN 80-85605-28-7)
3. GOLDMANN, R., a kol. *Vybrané kapitoly ze sociálních disciplín*. Olomouc, 2006. (ISBN 80-244-1454-6)
4. HARTL, P. *Psychologický slovník*. Praha, TERCIE, 1996. (ISBN 80-901549-0-5)
5. HAVRDOVÁ, Z. *Kompetence v praxi sociální práce*. Praha, OSMIUM, 1999. (ISBN 80-902081-8-5)
6. HRČKA, M. *Sociální deviace*. Praha, Slon, 2001. (ISBN 80-85850-68-0)
7. JANKOVSKÝ, J. *Etika pro pomáhající profese*. Praha TRITON, 2003. (ISBN 80-7254-329-6)
8. KOPŘIVA, Z., *Lidský vztah jako součást profese*. Praha, Portál, 1997. (ISBN 80-7178-150-9)
9. KYNCLOVÁ, Z., a kol. *Co je dobré vědět nejen o mediaci a probaci*. Praha, LexisNexis, 2007. (ISBN 978-80-86920-26-9)
10. LABÁTH, V., a kol. *Riziková mládež*. Praha, SLON, 2004. (ISBN 80-85850-66-4)
11. MARTÍNEK, Z. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Praha, GRADA, 2009. (ISBN 978-247-2310-5)
12. MATOUŠEK, O. *Mládež a delikvence*. Praha, Portál, 2003. (ISBN 80-7178-771-X)
13. MATOUŠEK, O. *Práce s rizikovou mládeží: projekt LATA a další alternativy věznění mládeže*. Praha, Portál, 1996. (ISBN 80-7178-064-2)
14. MATOUŠEK, O., a kol. *Sociální práce v praxi*. Praha, Portál, 2005. (ISBN 80-7367-002-X)
15. MUNKOVÁ, G. *Sociální deviace*, Praha, Karolinum, 2001. (ISBN 80-246-0279-2)

16. NOVOTNÝ, P. *Epidemie delikvence*, Liberec, DIALOG, 2006. (ISBN 80-86761-45-2)
17. SCHMIDBAUER, W. *Psychická úskalí pomáhajících profesí*. Praha, Portál, 2000. (ISBN 80-7178-312-9)
18. SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže*, Praha, Grada, 2010. (ISBN 978-80-247-2907-7)
19. TOMEŠ, I. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Praha, PORTÁL, 2010. (ISBN 978-80-7367-680-3)
20. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie I.*, Praha, Karolinum, 2005. (ISBN 978-80-246-0956-0)
21. § 2 vyhlášky č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
22. § 7 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
23. § 109 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
24. § 5 zákona č. 359/1999 o sociálně právní ochraně dětí
25. § 1 odst. 2 vyhlášky č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče
26. [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z www:
<http://www.praha10.cz/urad-mc/odbory/odbor-socialni/oddeleni-socialni-prevence/kuratori-mladeze.aspx>
27. [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z www:
<http://www.hest.cz/dobrovolnicke-programy/pet-pe/>
28. [online]. [cit. 2013-03-28]. Dostupné z www:
<http://www2.dius.cz/klienti/>
29. [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z www:
<https://www.pmscr.cz/poslani-a-cile/>

30. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupné z www:
http://www.mpsv.cz/files/clanky/7290/Funkce_kuratora.pdf
31. Materiál Kurátorů mládeže ÚMČ Praha 10
32. Materiál OSPOD ÚMČ Praha 10
33. Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině
34. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
35. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
36. Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy
37. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
38. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
39. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
40. Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
41. Zákon č. 257/2000 Sb. o Probační a mediační službě
42. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
43. Zákon č. 360/1999 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
44. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM PŘÍLOH

- 1. Zápis ze vstupního pohovoru s klientem, s. 72**

1. Zápis ze vstupního pohovoru s klientem

Místo: Kancelář kurátorky pro mládež

Kurátorka požádá, aby šla nejprve na pohovor matka klienta, chlapec čeká na chodbě.

Kurátorka se představí a požádá matku o občanský průkaz.

Klient Dan, narozen v roce 2000

Kurátorka se nejprve představila a vysvětlila, čím se zabývá. Ptá se, co klientku přimělo přijít se synem. (syn čeká na chodbě)

Klientka přichází s tím, že syn neustále bere doma peníze. Začalo to drobnými penězi a později i výběrem peněz z bankomatu – 9000,-. Došlo k tomu, že matka měla nový účet a svůj pin si nechala vyvěšený na nástěnce v pracovně.

Přichází s tím, že se musí něco dělat. Syn opětovně situaci opakoval. Říká, že si neumí pomoci. Matka říká, že se situace děje od jejich rozvodu, je to asi 6 let, co se to stalo.

Kurátorka se ptá, co dělali. Matka odpovídá, že se synem byli na psychiatrii, byli tam dvakrát či třikrát. Dle paní doktorky dochází k tomu, že synovi chybí oba rodiče a tím si na nich vybíjí vztek.

Kurátorka se ptá, co zkusili dále?

Byli prý u dalšího psychologa, na placené rodinné terapii za 500,-. Tam byli jednou. Doktor měl stejný názor jako předchozí vyšetřující. Dan tam kreslil rodinu. Dále matka navštěvuje poradnu.

Dále byli v pedagogicko psychologické poradně, tam neshledali nic. V žákovské knížce má samé poznámky.

Její manžel odešel s její kamarádkou, manžel jí nesnáší, děti šly proti ní. Manžel s ní nespolupracuje, ale byl schopný s ní předtím dojít k psychologovi.

Děti jsou ve střídavé péči obou rodičů. Otec děti tahá všude možné, to si matka myslí, že také může mít vliv na syna.

Kurátorka se ptá, jaké má matka očekávání od této schůzky. Matka si přišla pro radu, neví co se situací. Chtěla by se podle rady řídit.

Kurátorka se ptá, co jí napadá. Myslí si, že syn má i poruchu příjmu potravy, v noci se přejídá jídlem. Dan má nadměrnou váhu – obezita.

Paní doktorka mu doporučila dietu, ale matka nemůže hlídat v noci lednici. Druhý sedmiletý syn, ten se zase v noci pomočuje. To se synem řeší na venerologii, nemocnice Vinohrady.

Aktuální zdravotní stav: je zdravý, bez omezení. Jen běžné úrazy, kdy upadl a vyrazil si zub. Při narození šel špatně otočenou hlavou, kleště nebyly potřeba, měl trochu promáčknutou hlavičku, do jeho 6 let chodili na neurologii, prý je shledán v pořádku.

Na psychiatrii vyšetřen byl. Dostal antidepresiva, matka mu je dávala, otec mu je nedával, takže na základě pohovoru s lékařkou byly vysazeny.

Kurátorka se dále ptá: Jak se emočně projevuje? Matka odpovídá: Je vzteklý, sprostý, násilný, neovládá se. Chytil se špatné party.

On si neustále vymýšlí, vypíná si mobil. Nerespektuje autoritu matky. Ve škole je z něj paní učitelka nešťastná.

Matka neví jak si ty projevy vysvětlit. Matka má doma pravidla, počítač po úkolech za odměnu, ale u otce pravidla nejsou.

Napadá vás jak situaci změnit? Matka si myslí, že střídavá péče není ideální. Nejlepší by bylo, kdyby se k ní děti vrátili do péče, kurátorka řekla, že to není možné zaručit.

Matce se nelíbí, že se s ním nelze domluvit, myslí si, že by se to dalo upravit vzájemnou komunikací, pokud by se rodiče uměli domluvit. Nemůžou se dle jejího názoru respektovat podmínky otce.

Rodinná situace: Se svou matkou se dcera vídá, s nevlastní ne. Má sestru, sestra nemá čas, pracuje pro Českou poštu. Tam je vše v pořádku.

Syn navštěvoval mateřskou školu, šel od sedmi do základní školy, nyní je v 6. třídě. Prospěch má špatný, na vysvědčení bude mít minimálně tři čtyřky, chování špatné, důtka ředitele školy. Začal napomenutím třídního učitele, až to vygradovalo. Dělá si legraci a neposlouchá.

Sám se zvládne umýt, ale co se týká úklidu, tak nedělá nic.

Jak si vyřídí sám své záležitosti? Nijak, je mu vše jedno.

Kurátorka říká, že se nediví, že je taková situace. Matka tomu chce zabránit, proto tady je.

Kurátorka vnímá, že je potřeba dát vše do pořádku, jinak se nedá nic očekávat, žádná změna. To říká ze zkušenosti.

Má s bratrem společný pokoj, spí na palandě. Má tam vše co potřebuje, zařízení běžné. V rámci finančních možností. Matka byt odkoupila.

Jak jste na tom finančně? Velmi špatně, ale to se snad zlepší, dluhy nemá, když je potřeba, tak jí máma pomůže.

Dan okradl i děti ve škole, děti to přišli říct domů, peníze jim matka vrátila.

Má rád fotbal, hraje ho, otec je trenér, věnuje se mu a na ostatní nezbývá moc času.

Kurátorka: Vrátime se k domluvení spolupráce: Jaké máte očekávání? Aby věděl, že to není sranda, že bude brzy trestně odpovědný.

Kurátorka mu chce vysvětlit, že u soudu by mohl skončit i teď.

Má často tréninky. Jak často za měsíc, jaká frekvence je dle vás vhodná? Dvakrát měsíčně. Kurátorka se pokusí informovat otce.

Kurátorka nabídne doporučení buď na SVP či rodinná terapie.

Kurátorka bude dávat Danovi lísteček s potvrzením, že byl na sezení a matka bude moci zkontrolovat, že byl na sezení. Pokud řekne, že ho ztratil, tak může matka zavolat a zkontrolovat si.

Je důležité se domluvit na schůzce s Danem, motivovat ho, že pokud se další pohovor povede, tak by docházel jednou za 14 dní.

Následuje rozhovor s klientem – Danem.

Kurátorka: Dane, tušíš, proč jsi u kurátora pro mládež? Dan: Asi proto, že jsem kradl peníze doma a nechoval jsem se ve škole dobře. Nechovám se k mámě dobře.

Kurátorka: Oceňuji, že jsi to dokázal říct, že si uvědomuješ co se děje. Když víš, co není v pořádku, našel by si něco, za co by ses ocenil? Asi ne.

Kurátorka: Já tomu nevěřím, že bys byl úplně zlý a špatný, jsi kamarádský? Co doma, že bys pomohl? Dan: Občas pomáhám doma.

Co máš rád, co tě baví? Já hraju fotbal, v zimě jsem chodil bruslit.

Ty hraješ za Junior Praha, fotbal tě baví hodně? Jo.

Co tě ještě baví? Počítačové hry.

Máš kamarády? Jo.

Když máš trápení, za kým jdeš? Za rodiči.

Za kým se ti líp jde, za mámou za tátou? Za tátou i za mámou.

Jsi se situací nespokojený. Je ti smutno nebo se necítíš dobře? Myslíš, že by se s tím dalo něco udělat? Začít se normálně chovat. Potřeboval by si s tím pomoci? Nebo to je jen v tvých rukách? Víš, co tě k tomu vede? Můžu ti k tomu něco já říct? Já před sebou vidím hodně smutného kluka, který to má asi těžké, ráda bych mu pomohla, nemyslím si o něm nic špatného.

Čekal jsi, že ti třeba budu domlouvát? To asi dělá hodně lidí. Jaký to pro tebe je, že si s tebou chci povídat. On: je to jiný.

Řekla jsem mámě, že se budeme vídat. Je to o spolupráci, myslím, že potřebujete pomoci všichni. Jsi ochoten na tom spolupracovat? Ano.

Očekávám výsledky. Když příští týden přijdeš a řekneš, že s penězi se nic nestalo, tak to bude skvělé. Umíš vysvětlit své chování, zlobíš se na někoho? Máš právo se zlobit na rodiče. Kurátorka: já myslím, že jo, máš právo. Můžeme se pak bavit o vzteku, jak to zvládat, jak udělat něco jinak.

Kurátorka: Já se budu těšit. S mámou jsme se domluvili, že přijdeš na schůzku příští týden, když to bude dobré, tak pak jednou za čtrnáct dní.

Chceš mi ještě něco říci? Jak se cítíš? On: dobře

Vím, že si dlouho čekal, že si se asi bál, teď už se nebojíš?

On: Mrzí mě, že jsem se dostal až sem.

Kurátorka: Víš, kam by ses mohl dostat? Do výchovného ústavu.

Kurátorka: To se podaří a ty mi dáváš najevo, že se to napraví.

Kurátorka: Malé upozornění, pokud bys vzal něco jinde, tak můžeš skončit u soudu, to není v trestním rejstříku, je to soud pro děti.

Kurátorka: Já si nemyslím, že to je jen tvoje chyba. Musíme najít cestu. To co je doma, to si řekneme příště. Můžeme to dát do důvěrné složky, kterou rodiče neuvidí, kdyby chtěli nahlédnout rodiče do spisu.

Kurátorka: Kam se teď chystáš? On: na fotbal

Jak máš často tréninky? V úterý a ve čtvrtek, to je výborné, to ti nebudu středu blokovat.

Jak vycházíš s bráchou? On: dobře. Kurátorka: to je dobře.

Kurátorka ještě vyzve dovnitř matku. Dan chce situaci zlepšit.

Kurátorka: Máma ví, co si myslím, že není chyba jen u tebe.

Je potřeba, abychom se do spolupráce zapojili všichni. S Danem se budeme vídat.

Kurátorka: Už tě dnes nebudu více trápit.

Nashledanou.

Nashledanou.